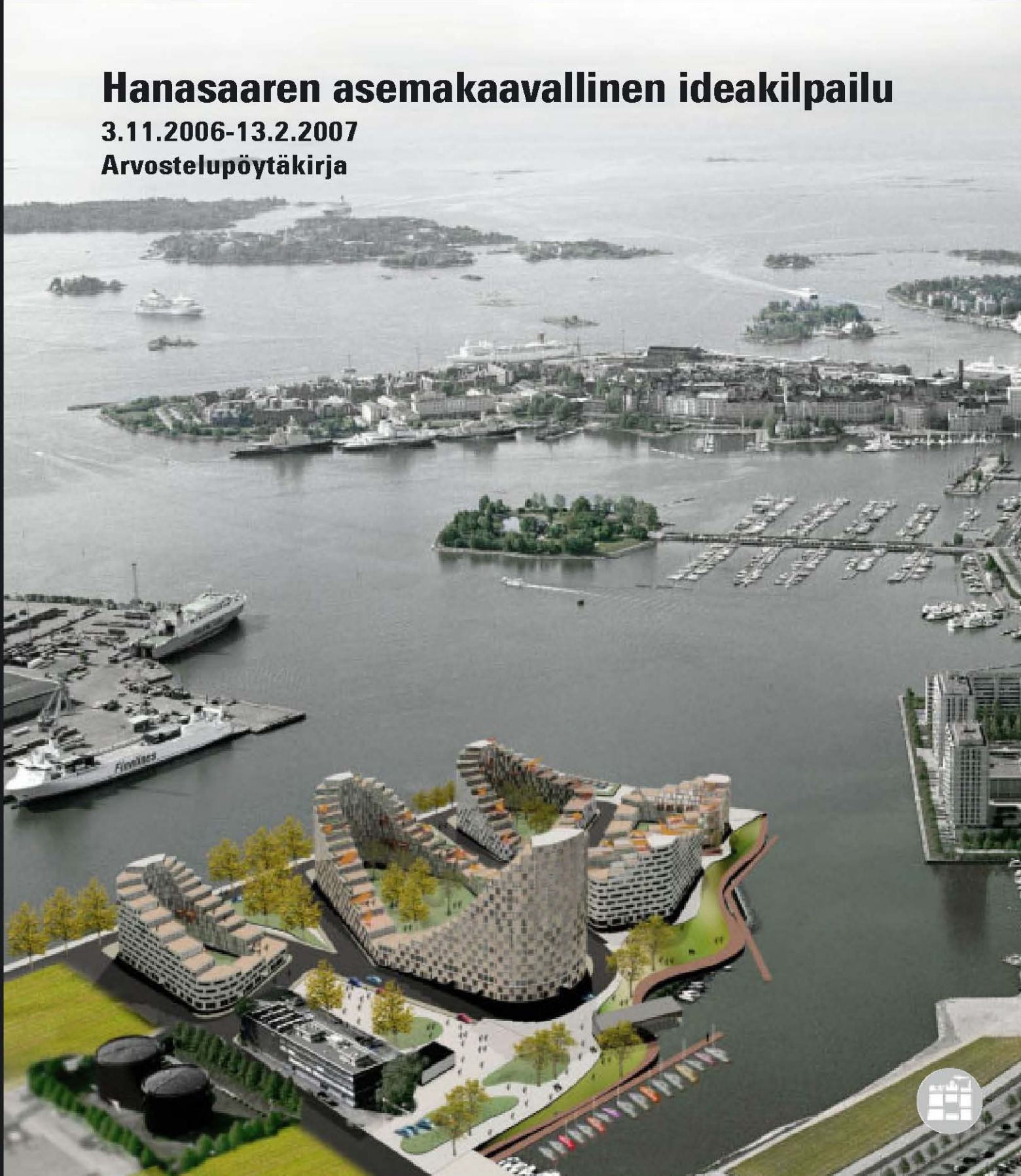

Hanasaaren asemakaavallinen ideakilpailu

3.11.2006-13.2.2007

Arvostelupöytäkirja

Hanasaaren asemakaavallinen ideakilpailu

3.11.2006 - 13.2.2007

Arvostelupöytäkirja

©Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto 2007

Teksti ja kuvatoimitus:

Kartat:

Graafinen suunnittelu ja taitto: Raija Juntunen

Julkaisusarjan graafinen suunnittelu: Timo Kaasinen

Pohjakartat julkaistu kaupungingeodeetin luvalla 002/2007

©Kaupunkimittausosasto, Helsinki 002/2007

ISSN 0787-9024

ISBN 978-952-473-883-5 (NID.)

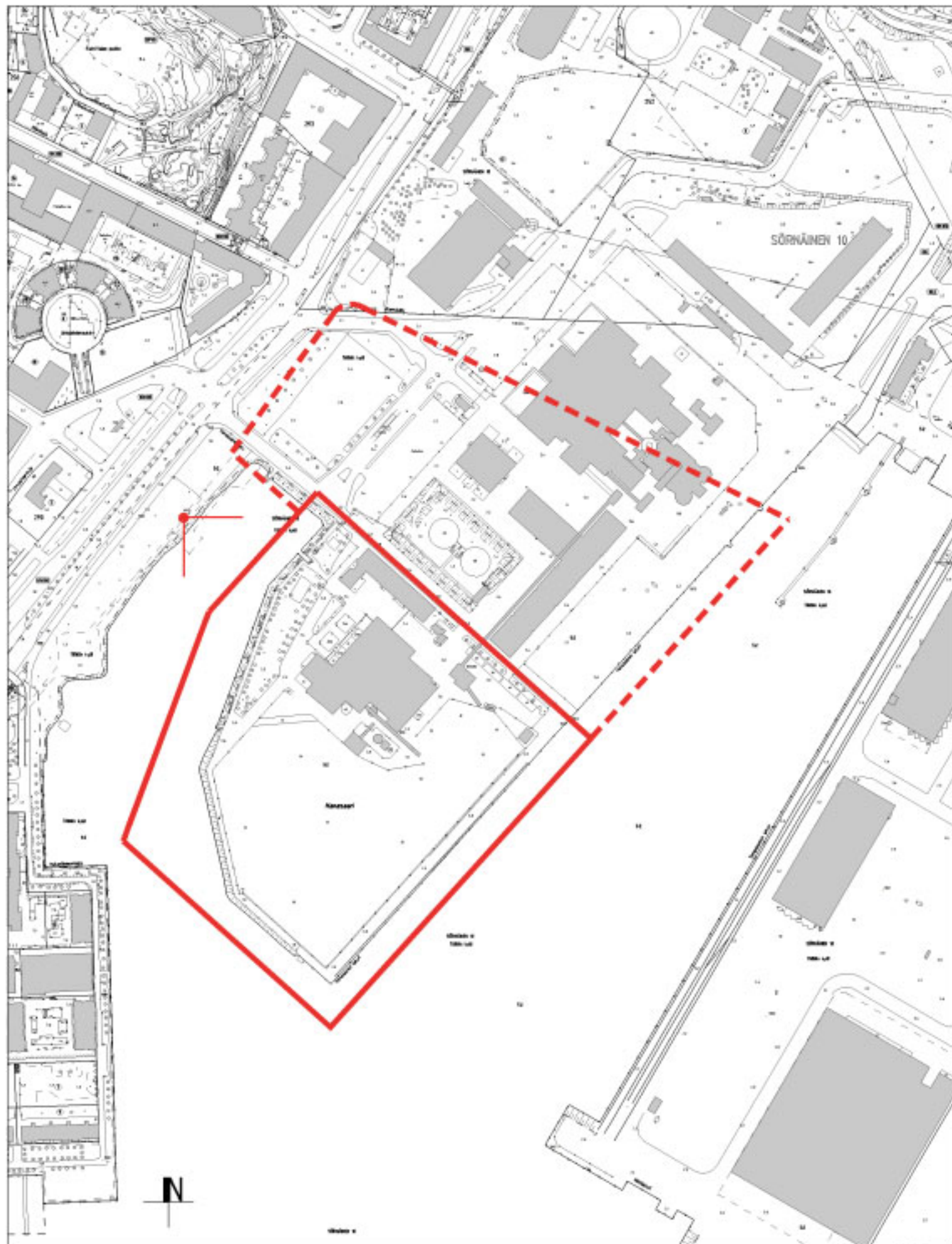
ISBN 978-952-473-884-2 (PDF)

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	3
1 Arkkitehtuurikutsukilpailu	5
Yleistä	5
2 Kilpailutehtävä	6
Kilpailutehtävän tausta	6
Kilpailualue	6
Kilpailun tavoitteet	6
Suunnitteluohjeet	6
Kilpailualueen sitovat lähtökohdat	8
Ehdotusten arvosteluperusteet	8
3 Yleisarvostelu	10
4 Ehdotuskohtainen arvostelu	12
4.1 Ehdotuksen "Katupoika" arvostelu	12
4.2 Ehdotuksen "Kirjava satama" arvostelu	22
4.3 Ehdotuksen "Kukko ja kana" arvostelu	34
4.4 Ehdotuksen "Takaisin kaupunkiin" arvostelu	42
4.5 Ehdotuksen "Tropaion" arvostelu	48
5 Kilpailun ratkaisu ja suositus jatkotoimenpiteiksi	58
Kilpailun ratkaisu	58
Suositus jatkotoimenpiteiksi	58
6 Pöytäkirjan allekirjoitus	59
7 Nimikuorten avaaminen	60
Kuvailulehti	61

1 Arkkitehtuurikutsukilpailu

Yleistä

Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto järjesti Hanasaaren kärjestä asemakaavallisen ideakilpailun, joka toteutettiin kutsukilpailuna. Kilpailun tavoitteena oli löytää maankäytöllinen ratkaisu monipuoliselle ja korkeatasoiselle asumiselle ja virkistykselle Hanasaaren niemekkeellä. Kilpailun tuloksen perusteella pyritään laatimaan asemakaava tälle alueelle niin, että se voidaan käsitellä jo Sörnäisten ja Hermanninrannan osayleiskaavaehdotuksen käsittelyn yhteydessä.

Kilpailuun kutsutut

Kilpailuun kutsuttiin osallistumaan seuraavat viisi suunnittelijaryhmää:

Arkkitehtuuritoimisto Käpy ja Simo Paavilainen Oy
Arkkitehtitoimisto ALA Oy
ARK-House Arkkitehdit Oy
Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy
Arkkitehtuuritoimisto Kouvo & Partanen

Palkintolautakunta ja asiantuntijat

Palkintolautakunnan puheenjohtaja:

Tuomas Rajajärvi, virastopäällikkö, kaupunkisuunnitteluvirasto

Jäsenet:

Seppo Olli, kaupunginkamreeri, talous- ja suunnittelukeskus

Mikael Nordqvist, osastopäällikkö, kiinteistövirasto

Anneli Lahti, asemakaavapäällikkö, kaupunkisuunnitteluvirasto

Mikael Sundman, projektipäällikkö, kaupunkisuunnitteluvirasto

Antti Mäkinen, projektinjohtaja, Helsingin Satama

Kilpailijoiden nimeämä jäsen:

Jyrki Tasa, arkkitehti

Palkintolautakunnan sihteerinä toimi **Tuomas Hakala**.

Palkintolautakunnan asiantuntijoina toimi:

Maria Jaakkola-Kivinen, maisema-arkkitehti, kaupunkisuunnitteluvirasto

Kaisa Rodrigues, maisema-arkkitehti, kaupunkisuunnitteluvirasto

Matti Kivelä, DI, kaupunkisuunnitteluvirasto

Kaarina Laakso, DI, kaupunkisuunnitteluvirasto

Tuula Olli, Tocoman Finland Oy (kustannuslaskenta)

Marja Vehmer, Ritva Vikström, Sari Kantele ja Mirja Viinanen, Huoneistokeskus Oy (markkinointi)

Kilpailun työvaliokunta

Mikael Sundman, projektipäällikkö, kaupunkisuunnitteluvirasto

Jyrki Tasa, arkkitehti
Työvaliokunnan sihteerinä toimi **Tuomas Hakala**.

Kilpailuohjelman hyväksyminen

Kilpailuohjelma on järjestäjän, palkintolautakunnan ja Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusihteerin hyväksymä.

Kilpailuaika

Kilpailuohjelma liiteasiakirjoineen lähetettiin kilpailijoille 3.1.2006 mennessä. Kilpailu päättyi 13.2.2007.

2 Kilpailutehtävä

Kilpailutehtävän tausta

Sörnäisten sataman siirtyminen Vuosaa-reen vuoden 2008 lopulla luo edellytykset Sörnäisten laajamittaiselle uudistumiselle. Liikenne- ja varastointialue muuttuu merelliseksi kaupunginosaksi, jossa asuminen, vapaa-aika ja toimistovaltainen työ kohtaavat.

Hanasaaren nk. A-laitoksen ja hiilivaraston käytössä oleva alue tulee kuulumaan tähän laajamittaiseen uudistusalueeseen: Voimalaitos puretaan ja hiilivara-asto siirretään pois kaupunginhallituksen 27.2.2006 määrittelemien tavoitteiden mukaisesti.

Kilpailualue

Varsinainen kilpailualue sijaitsee Suvilahden ja Sompasaaren satama-altaan välissä Hanasaari B-voimalaitosalueen vieressä. Tälle alueelle laaditaan toteuttamiseen tähtäävä ideasuunnitelma. Kilpailualueen vieressä on tarkastelualue, jolle viitteellisesti ja karkeasti esitetään maankäyttö ottaen huomioon, että maankäytön muutos ajoittuu vasta 2020 – luvun loppupuolelle, jolloin Hanasaari B-laitos lakkautetaan ja alueen kokoojakatu rakennetaan osayleiskaavaluonnoksen esittämään paikkaan.

Kilpailun tavoitteet

Kilpailualue sijaitsee näkyvästi Helsingin itäisen pääväylän varrella. Sen muuttuminen asuinympäristöksi tulee pitkälti sävyttämään koko Kalasataman muuttamista merelliseksi kaupunginosaksi. Alueen rakentamisesta muodostuu avaus kantakaupungin itäosan uudelle ilmeelle.

Ideakilpailun tavoitteena oli löytää kaupunkikuvallisesti, taloudellisesti ja teknisesti perusteltu ratkaisu Hanasaaren eteläkärjen asemakaavan pohjaksi. Kilpailun painopiste oli kaupunkikuvallinen, eikä sillä pyritty ratkaisemaan lähiympäristön yksityiskohtia.

Suunnitteluohjeet

Kilpailuehdotukseen tuli sisällyttää vähintään 75 000 k-m² asuntokerrosalaa. Järjestäjän tavoitteena oli löytää mahdollisimman monipuolinen rakenne asumismuotojen suhteen pyrkien kuitenkin hallittuun kokonaisilmeeseen, joka määrätietoisesti ottaa kantaa tämän alueen kaupunkikuvalliseen asemaan. Sen ominaisuudet määräytyvät toisaalta sen suhteesta tiiviiseen Sörnäisten ja Kallion rakennettuun ympäristöön. Toisaalta viereinen Merihaka vaatii määrätietoisesti kannanoton kilpailualueella. Merellisyys ja erityisen komeat näkymät etelään Katajanokan ja Suomenlinnan suuntaan luovat alueelle vahvan identiteetin. Kilpailualueen näkyvä ja keskeinen sijainti Kruununhaan ja Katajanokan suunnasta katsottuna asettaa vaatimuksia kaupunginosan tulevalle ilmeelle.

Kilpailualueella oleva toimistorakennus on hyväkuntoinen ja sen korvaaminen asuntokerrosalalla on mahdollista, mutta siihen on oltava erityisen painavat syyt. Alueelle oli esitettävä paikka 1 500 k-m² suuruiselle yleiselle rakennukselle, joka ajateltiin alueen lähipalveluja varten esimerkiksi päiväkotina ja ala-asteen kouluna.

Alueen etelälaidalle oli esitettävä varaus huoltoaluksille (6 alusta, joiden pituudet vaihtelevat 10...20 metrin välillä) ja noin 300 k-m² suuruiselle tukikohta-rakennukselle.

Kilpailualueen sitovat lähtökohdat

- Alueen länsi- ja etelärantaa voidaan muokata perustelluista syistä. Kaikukadun katuperspektiivin vapaata näkymää ei saa rakentaa umpeen.
- Lintulahdenkadun katuperspektiivin vapaata näkymää ei saa rakentaa umpeen.
- Ajo alueelle tapahtuu Parrukadun liittymästä.
- Ratkaisun pitää perustua siihen, että alueelle ei johdeta siltaa, mutta kevyen liikenteen sillan tekeminen myöhemmin pitää olla mahdollista.
- Koko venesatama-alueelle on tarkoitus rakentaa yhtenäinen rantakävelyreitti.
- Pysäköinti toteutetaan tontilla käyttäen normia 1 ap/125 k-m².
- Asuinrakennusten ulko-oven eteen tulee pääsääntöisesti päästä ajoneuvolla.
- Rakentamista tason +1 alapuolelle tulisi välttää.
- Alueen maanpinnan taso ei saa alittaa tasoa + 2,5.

Ehdotusten arvosteluperusteet

- Uuden etsiminen ja innovatiivisuus
- Alueen kokonaisratkaisu ja suhde ympäristöön ja kokonaisuusmaisemaan
- Alueen omaleimaisuus ja uusi identiteetti
- Ratkaisun kehittämiskelpoisuus toteuttamiskelpoiseksi asemakaavaksi
- Ratkaisun luomat edellytykset monimuotoiseen asumiseen
- Ranta- ja puistoalueiden kokonaisuus, toimivuus ja elämyksellisyys
- Liikenteen ja pysäköinnin toimivuus

3 Yleisarvostelu

“Takaisin kaupunkiin”

“Kukko ja kana”

“Katupoika”

Kilpailu on monipuolisesti valaissut Hanasaaren alueen kehittämismahdollisuuksia ja tarjoaa oivallisen lähtökohdan asemakaavan laatimiselle toiminnallisen rakenteen ja ulkohahmon osalta.

Kaikki ehdotukset ovat noudattaneet ohjelman toiveita paikalle soveltuvan ympäristön aikaansaamiseksi.

Selkeimmät erot ehdotusten välillä ilmenevät erilaisina vastauksina keskeisiin kysymyksiin. Useimmat ehdotukset ovat esittäneet helsinkiläisiä sovellutuksia suljetusta korttelirakenteesta (“Takaisin kaupunkiin”) tai puoliavoimesta korttelirakenteesta (“Katupoika”, “Kirjava satama” ja “Kukko ja kana”). Ehdotus “Tropaion” esittää kokonaan uudenlaista korttelirakennetta, joka perustuu suurmuotoihin ja rakennusten terassointiin.

Ehdotukset näkevät kortteleiden suhteen Pohjoissatamaan ja Hakaniemen - Sörnäisten kaupunkitilaan kovin erilaisella tavalla. Ehdotus “Tropaion” haastaa Merihaan veistoksellisella, moni-ilmeisellä ja osin korkealla korttelihahmollaan. Ehdotus “Takaisin kaupunkiin” muodostaa tasakorkean rakenteen, jonka korkeus liittyy rakennusjärjestyksen pitkään traditioon, joka asetti räystäslinjan enintään 21...22,5 m kadun yläpuolelle. Ehdotukset “Katupoika”, “Kirjava satama” ja “Kukko ja kana” esittävät horisontaalisten lamellitalojen ja vertikaalisten pistetalojen välistä rytmittelyä.

Tarkastelualueen suhdetta kilpailualueeseen on myös hahmotettu kovin eri tavoin. Ehdotukset “Kirjava satama”, “Kukko ja kana” ja “Takaisin kaupunkiin” ottavat kantaa tulevaisuuteen siten, että jatkossa noudatetaan kilpailun kaltaista rakennetta. Ehdotukset “Katupoika” ja “Tropaion” esittävät täysin erilaista ratkaisua pitkän aikavälin kortteille.

Lintulahdenkadun näkymäakselin ja kilpailualueen pohjoisreunan lukkoon lyödyt sijainnit ovat johtaneet vaikeuksiin korttelialueen kapeuden takia useissa ehdotuksissa.

Torilla ja itäisellä promenadilla on säilytetty nostureita muistumana alueen historiasta. Nostureiden säilyttäminen on yleensä koettu hankalaksi kunnossapidosta aiheutuvan vastuun takia. Herääkin kysymys, millä keinoin alueen teolliseen historiaan voidaan viitata suunnitelmissa. Toisissa ehdotuksissa värikkäiden konttien hahmoa on tavoiteltu tornitalojen arkkitehtuurissa ("Katupoika", "Värikäs satama" ja "Kukko ja kana"). Ehkä muistumat historiasta voivat ilmetä hienovaraisempina ja tyyliteltyinä aiheina esimerkiksi puistojen ja promenadien tarkemmassa suunnittelussa.

Myös viheralueiden sijainti ja koko vaihtelevat suuresti eri ehdotuksissa. Ehdotus "Katupoika" ehdottaa laajaa yhtenäistä puistoa ja läntistä rantabulevardia. Ehdotus "Takaisin kaupunkiin" esittää laajan rantapuiston ja suuren puiston Hanasaaren ja voimalaitoksen saamaan, johon julkiset rakennukset ja tuulen suojaa edellyttävät toiminnot sijoitetaan.

Ehdotuksissa "Kirjava satama" ja "Kukko ja kana" julkista puistoa on niukasti, ja ehdotus "Tropaion" ehdottaa läntistä rantaa aktiiviseksi vapaa-ajan toiminnan keskittymäksi.

Puisto- ja virkistysalueita on ehdotuksissa käsitelty hyvin erilaisin tavoin. Ehdotus "Katupoika" on järjestänyt laajan puiston, joka jatkuu asuntokortteleiden välissä ja päättyy lounaassa rantapuistoon. Julkinen rakennus on integroitu puiston osaksi.

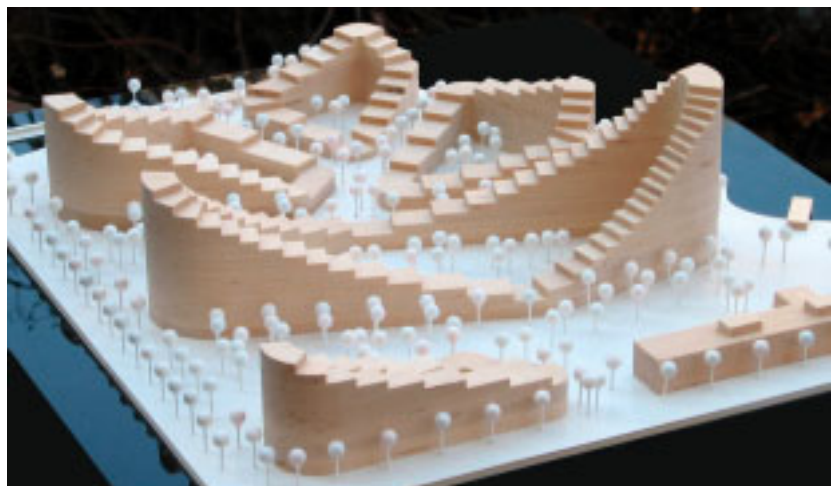
Ehdotus "Takaisin kaupunkiin" on varannut kaksi puistokokonaisuutta korttelin kummallekin puolelle, joita yhdistää rantabulevardit. "Tropaion" ehdottaa voimakkaasti muotoiltua rantapuistoa kilpailualueen länsirannalle. Ehdotuksissa "Kirjava satama" sekä "Kukko ja kana" puistosuunnittelu on jäänyt vähemmälle huomiolle.

Katuverkon järjestelyjen suhteen ehdotuksissa on huomattavia eroja. Pysäköinti on vaihtelevalla menestyksellä ratkaistu kilpailuohjelman mukaisesti, eivätkä nämä kysymykset saaneet oleellista lisävalaistusta kilpailutuloksesta. Pysäköinti on kaikissa ehdotuksissa esitetty toteutettavaksi joko kokonaan tai osittain maanalaisena pysäköintilaitoksena. Ehdotuksissa on esitetty pysäköintikellarin alimmaksi tasoksi + 1 m, mikä edellyttää paine-eristettyjä rakenteita, jotka nostavat toteutuskustannuksia. Jalankulun ja pyöräilyn yhteydet on ratkaistu hyvin kaikissa ehdotuksissa.

Siltayhteys Hanasaaren ja Merihaan välissä on esitetty useammassa ehdotuksessa, mutta sen huonona puolena on vapaan yhteyden katkeaminen Suvilahden ja Kruunuvuorenselän välillä. Suvilahden kehittymistä yhä monipuolisemmaksi ja vetovoimaisemmaksi veneilyn ja muun virkistysalueeksi ei tulisi vaikeuttaa.

"Kirjava satama"

"Tropaion"

4 Ehdotuskohtainen arvostelu

4.1 Ehdotuksen "Katupoika" arvostelu

Ehdotus on eloisa ja hyvin monenlaisia ulkotiloja sisältävä ratkaisu, joka on rakenteeltaan tasapainoinen ja luontevan oloinen kokonaisuus. Ehdotus on hieman sovinainen, eikä siitä ole varsinaisesti löydettävissä uutta kaupunkirakenteellista kokonaisuutta.

Laaja puisto liittyy ryhdikkäät, 13-kerroksiset tornit puoliavoimiin kortteleihin. Tornit muodostavat jämään ryhmän ja arkkitehtonisesti näyttävän kokonaisuuden.

Alueen suunnittelun eräänä johtotähdenä ollut pyrkimys avata merinäköaloja mahdollisimman monesta asunnosta on perustellut puoliavoimen korttelirakenteen, josta vielä nousevat 8-kerroksiset pistetalot 2...4-kerroksiselta jalustalta. Ehdotus luo hyvät edellytykset monipuoliselle asumisen kirjolle.

Asuinrakennukset kerääntyvät suuren, keskeisen puiston ympärille. Näkymät alueelta ja asunnoista on otettu erinomaisesti huomioon.

"KATUPOIKA"

Kolmen korttelin risteykseen ehdotettu katuaukio monipuolistaa lähiympäristön ilmettä ja luo hyviä edellytyksiä mielenkiintoiselle tilanmuodostukselle.

Rakennukset ja rakenteet ovat toteutuskelpoisia. Suuri puisto toimii hyvin kokoavana tekijänä, tosin koulu ja päiväkotit saattavat todellisuudessa supistaa puiston muuta käyttöä merkittävästi. Koulun ja päiväkodin sijoittaminen alueen sisälle etäälle laitosalueesta on turvallisuuden ja terveellisuuden kannalta perusteltua. Toisaalta puisto on tarpeeksi suuri korkeuserojen ja pinnan muotoilun aikaansaamiseksi.

Ehdotus ei kilpaile Merihaan kanssa, vaan pyrkii muodostamaan omanlaisensa identiteetin vanhemman alueen viereen. Alueen yhtenäisyys kärsii, mikäli ns. ketjutalojen päälle rakennettavat ns. kattovillat eivät toteudu tarpeeksi yhtenäisellä ja näyttävällä tavalla. Lopputulos saattaa olla hajanainen ja ympäristölleen alisteinen.

Ehdotus esittää määrätietoisesti pyrkimyksen erilaisten asuntojen sekoittamiseksi. Ehdotus sisältää normaaleja pistetaloja, 2-3 kerroksisia kantakaupunkihuviloita ja 1 kerroksisia sivukäytäväasuntoja.

Rakenne avautuu Kruunuvuorenselän maisemakokonaisuuteen. Suuri yhtenäinen puistoalue johdattaa alueen läpi rantaan ja tarjoaa hyviä edellytyksiä monenlaiselle muotoilulle sekä liittyy korttelien yksityiset pihat onnistuneesti julkiseen tilaan.

Ehdotuksessa esitetään toimistorakennus kunnostettavaksi asukkaiden yhteiseksi toimintakeskukseksi, jossa olisi näyttelytiloja, työpajoja ja asuntoja. Näyttely- ja työtilat sopinevat öljysäiliöiden läheisyyteen.

Julkinen rakennus on taidokkaasti integroitu puiston osaksi. Päiväkodin ja alasteen pihat on yhdistetty julkiseen puistoon, mikä on puiston suunnittelun ja käytön kannalta hieman ongelmallinen ratkaisu. Suuren puistoalueen, rantapromenadin ja venesataman ansioista alueen eteläisestä kärjestä muodostuu elävä ja vetovoimainen. Rantapromenadi levenee välillä pieniksi toreiksi. Uusia venepaikkoja on tarjolla runsaasti.

Suuri yhtenäinen, julkinen puisto mahdollistaa jatkosuunnittelussa monet erilaiset ratkaisut, joilla alueelle luodaan toimintaa ja virkistävää esteettistä ympäristöä. Maastonmuotoilulla ja kasvillisuudella voidaan erottaa eri toiminnot omille paikoilleen. Kävelijän ja pyöräilijän ympäristö on miellyttävä ja turvallinen. Uimamala on hauska ehdotus, jonka toteutuskelpoisuuden arviointi edellyttää lisäselvityksiä, mikäli se on ajateltu toteutettavaksi merivesiuimalana. Alueen merenpohja oletetaan pilaantuneeksi. Myös vedenlaatu voi olla heikkoa.

Ehdotus ei esitä riittävästi ajoyhteyksiä porrashuoneiden läheisyyteen, mutta toisaalta väljästi mitoitettu katualue luo hyviä edellytyksiä tämän yksityiskohdan ratkaisemiseksi.

Katuverkko on puutteellinen, mutta katuverkon täydentäminen onnistuu hyvin. Kortteleiden välisille "katuaukioille" tulisi osoittaa ajoreitit pelastus- ja huoltotoimintoja varten. "Rantakadun" ja toisen Hanasaarenkadulta lähtevän kadun päistä puuttuvat käänköpaikat. Kadut ovat vaihtelevia ja monimuotoisia ja kullakin kadulla on oma luonteensa.

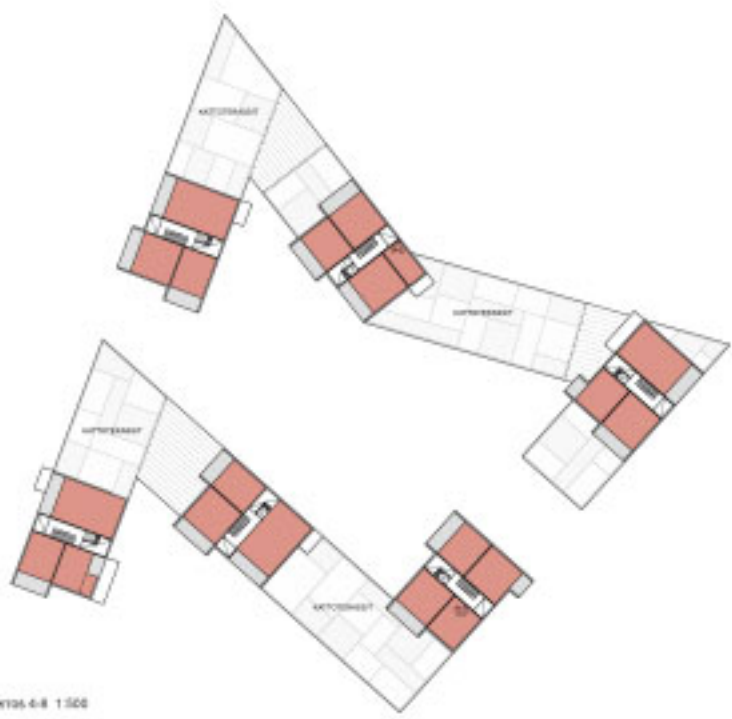
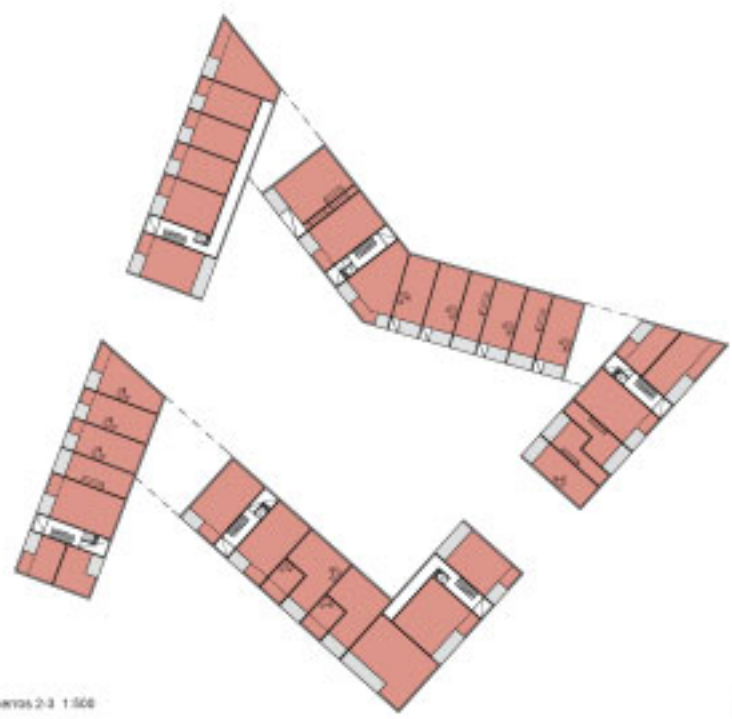
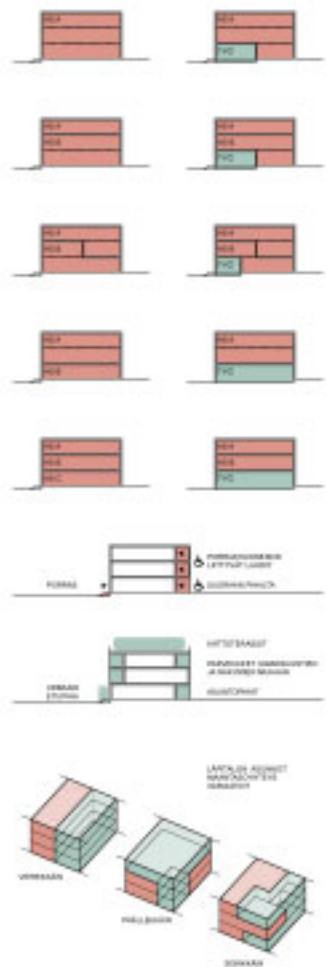
Pysäköinti on hyvin suunniteltu. Pysäköintipaikkojen määrä on suunnitteluohjelman mukainen.

Ehdotus noudattaa sitovia lähtökohdita, joskin Sompasaaren satama-altaaseen sijoitettu monitoimitalo pitkää rantabulevardia rytmittämään on väyläliikenteellisesti mahdoton rakentaa, mutta sen poisto ei oleellisesti heikennä ehdotusta. Sompasaaren satama-altaan reunan tuntumaan sijoitetut korkeat pistetalot ovat niin lähellä nykyistä rantaa (n. 10 m), että niiden toteuttaminen edellyttää rantarakenteen uusimista ennen talojen rakentamista.

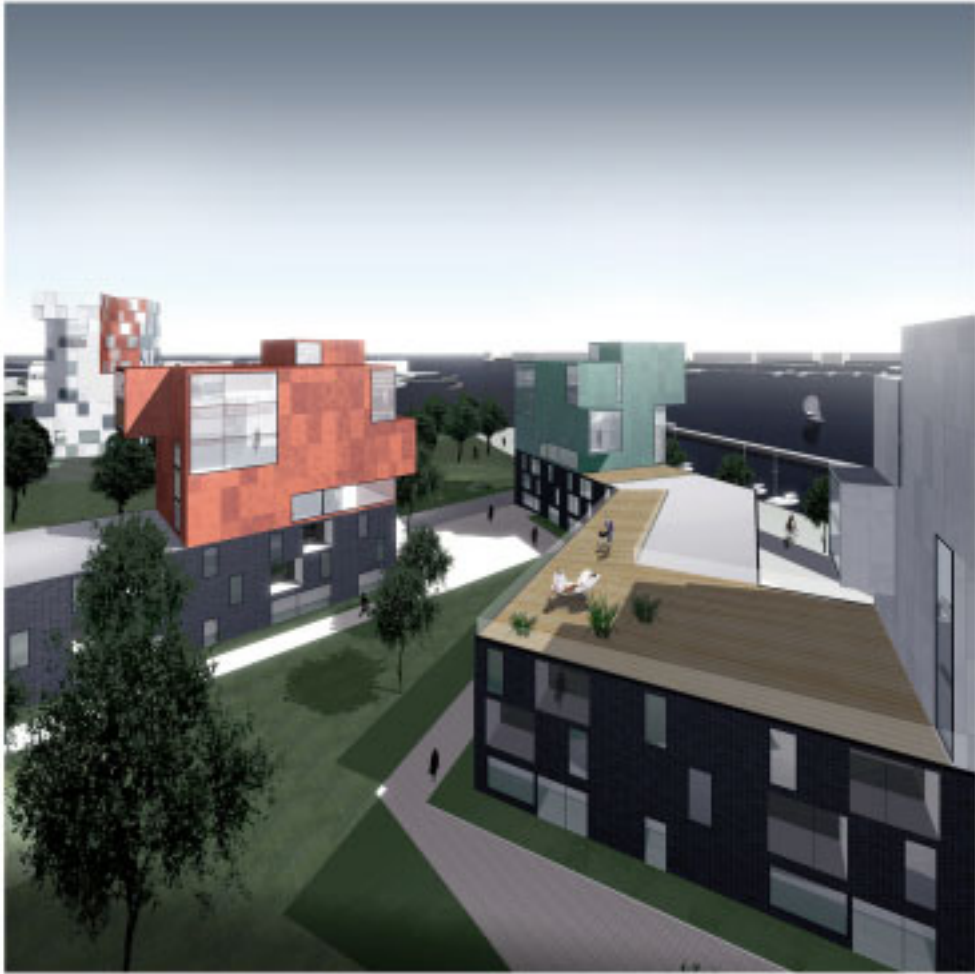

julkisivualue pohjoiseen 1:1000

julkisivualue itään 1:1000

julkisivuhahmo etelään 1:1000

julkisivuhahmo länteen 1:1000

EHDOTUKSEN "KATUPOIKA" SELOSTUS

"Kätköissä Sörkan laitakatujen..." Hanasaari luo kehyyksen monenlaiselle asumiselle ja olemiselle. Siellä ahkeroidaan ja laiskotellaan, siellä syödään, juodaan ja nautitaan, itketään, nauretaan ja rakastutaan.

Kaupunkirakenne, paikan henki

Hanasaari on saari keskellä kaupunkia. Se sijaitsee tiiviin kaupunkirakenteen keskellä tarjoten samalla näkymät avomerelle. Ehdotuksen mukaan toteutettuna Hanasaaresta rakentuu omaleimainen, kaupunkikuvallisesti tiivis ja vaihteleva, kantakaupungin rakennetta täydentävä viihtyisä ja elävä asuinalue, jonka luonne löytyy satamien, korttelien, aukioiden, puistojen ja laitakatujen kudelmasta.

Ehdotuksen keskeisenä teemana on rantakaupungin maisematila.

Sörnäisten rantatieltä ja -puistosta avautuva Lintulahti tiivistyy Hanasaarissa urbaaniksi monimuotoiseksi korttelirakenteeksi, josta se puistoalueen välityksellä avautuu Kruununhakaan, Katajanokalle ja aina avomerelle horisonttiin. Tiivis ja vaihteleva, rantaan liittyvä, korttelirakenne kietoutuu kehämäisesti, muodostaen toisiinsa kytkeytyviä, vaihtelevia aukio- ja katutiloja, joita keskeinen merelle avautuva puistovyöhyke yhdistää. Lintulahti ja Sompasaaren satama-allas rakentuvat Helsingissä poikkeuksellisen urbaaneiksi lahdiksi.

Rantakaupunki, korttelit ja rakennukset

Suunnitelma on laadittu kaupunkitilakonseptina, joka yhdistää kantakaupungin umpikorttelin ja modernin avoimen kaupunkirakenteen parhaat ominaisuudet. Vapaamuotoiset, rantaan liittyvät, korttelit, rajaavat katuaukioita ja puolijulkisia korttelipihoja. Vaihteleva korttelirakenne, tuottaa elävää ja monimuotoista kaupunkitilaa, joihin rakennukset ja arkkitehtuuri voidaan myöhemmin sovittaa sopivissa tyyli-lajeissa. Korttelirakenteen toistuvina teemoina ovat urbaani rantavyöhyke, tiivis monimuotoinen katutila, vaihtelevat korttelipihat ja harakit näkymät. Korttelirakenne on joustava ja vaihteittain toteutettavissa.

Pääosin 3-kerroksisista ketjutaloista koostuvaa kaupunkitilaa rytmittävät ja täydentävät konttimaiset kattovillat sekä Hanasaaren itärantaan sijoite-

tut "Nosturikorttelin" pistetalot. Mustista tiilistä muuratut ketjutalot muistuttavat "köyhän miehen Kilimanjarosta" ja metallipintaiset kontit satamatoiminnasta.

Ehdotetut rakennustyyppit vaihtelevat nykyaikaisesta kaupunkiketjunalosta, moduliperiaatteella toimiviin loft-taloihin sekä niitä täydentäviin konttimaisiin kattovilloihin. Konttimassat avaavat avoimia, vaihtelevia näkymiä kaikkiin ilmansuuntiin. Ketjutalot ovat tilajaltaan joustavia ja monikäyttöisiä. Katutilan elävöittämiseksi rakennusten maantasokerrokset voidaan toteuttaa työ-, liike- tai asuintiloina. Suuri osa asunnoista on yhteydessä maantasoon tai kattoterassiin.

Nosturikorttelin tornimaiset pistetalot rajaavat juhlallisesti kaupunkitilaa, säilyttäen kuitenkin kaupunkirakenteelliset näkymäakselit. Rakennusten länsipuolinen yhtenäinen nurmiterassi toimii oleskelupaikkana ja katsomona puiston ja kenttien suuntaan.

Voimalaitoksen toimistorakennus ehdotetaan kunnostettavaksi asukkaiden yhteiseksi toimintakeskukseksi, johon voidaan sijoittaa työpajoja, näyttelytiloja ja asuntoja. Keskeistä aukiota rajaava palvelurakennus kasvaa puiston kumpareista, rajaten siipiensä väleihin päiväkodin ja koulun piha-alueet. Sompasaaren satama-altaaseen, mereen, sijoitettu monitoimitalo rytmittää satama-altaan kilometrin mittaista rantabulevardia.

Merihaka, Kallio ja Sorkka sekä ympäristön vanhat teollisuusrakennukset tuovat kaupunkikuvaan ajallista perspektiiviä, säilyttäen merkittävän roolin myös uudessa kaupunkirakenteessa.

Asuntorakentamisen kirjo edesauttaa elävän kaupunginosan syntymistä.

Talotyyppit mahdollistavat eri asumismuotojen ja toteutusmallien vaihtelun.

Tarkastelualue

Kilpailualueen pohjoispuolinen B-voimalaitoksen alue ehdotetaan toteutettavaksi kaupunkimaisena suurkorttelina, jossa kaikki tiiviit, katutilaa rajaavat, korttelit avautuvat keskeisen puistoalueen kautta Sompasaaren satama-altaan suuntaan.

Ympäristö ja liittyminen kaupunkirakenteeseen

Uusi maisema- ja kaupunkitilasarja sekä yhtenäinen rantareitti, liittävät aiemmin suljetun kaupunginosan ympäristöönsä. Puisto kuroutuu asuinkorttelien väliin, jatkaen merimaiseman ja viheryhteyden suoraan kaupunginosan keskelle. Korttelit ja rakennukset rajaavat vaihtelevia katu-, aukio- ja puistotiloja, avaten samalla näkymiä ja yhteyksiä maisemaan, säilyttäen tärkeät nykyiset avoimet näkymäakselit. Hanasaari täydentää ja aktivoi Helsingin yhtenäistä rantareittiä.

Liikenne ja pysäköinti

Hanasaaren ajoneuvoliikenne on järjestetty ulkosyöttöisesti Rantakadulta ja "Hanasaarenkadulta". Pysäköinti on esitetty toteutettavaksi korttelikohtaisesti pihojen alle, tarjoten suorat yhteydet asuntojen porrashuoneisiin. Vaihtoehtoisesti Hanasaaren asukas-pysäköinti voidaan keskittää puiston alle sijoitettavaan yhteiseen pysäköintilaitokseen. Ratkaisussa yhteydet pysäköintilaitokseen keskitetään puistoraitin varteen, ja maksimoiden asukkaiden päivittäiset kohtaamiset. Vieraspysäköinti on järjestetty katujen ja aukiotilojen yhteyteen.

Hanasaaren korttelialueet toteutetaan "autotomina" pihakatuina. Rantapromenadit täydentävät Helsingin yhtenäistä julkista rantareittiä. Uusi siirrettävä "talvisilta" tai avattava nostosilta mahdollistavat oikoreitin suoraan Merihakaan ja Hakaniemeen.

Maankäyttö

asuminen	78 000 kem2
työ/liike/asuminen	4 000 kem2
julkiset rakennukset	4 100 kem2
yhteensä	86 100 kem2
+ tarkastelualue	90 000 kem2

4.2 Ehdotuksen ”Kirjava satama” arvostelu

Merellisyys on otettu suunnitelman läh-
tökohdaksi. Ehdotus on johdonmukaisesti
halunnut hyödyntää merellistä sijaintia
avaamalla näkymät mahdollisimman mo-
nesta asunnosta. Tässä on onnistuttu niin
hyvin, että ehdotuksessa on vain noin
kymmenen asuntoa, joista ei ole meri-
näköalaa.

Korttelirakenne koostuu suurpihamai-
sesta korttelista ja neljästä pienemmäs-
tä korttelista. Lähes kaikki asunnot ovat
perinteisiä kerrostaloasuntoja. Rantakort-
teli tarjoaa myös mahdollisuuksia rivita-
lomaisille asuntotyypeille, joissa ylempi
asunto on suunniteltu sivukäytävän va-
raan.

Ehdotus sisältää ajan hermolla olevia
torneja (vertaa Kouvolan kilpailu), joihin
on lisätty veistoksellisuutta. Perspektiivi-
kuvissa tornien mielenkiintoisuus on eri-
tyisesti niiden ulokkeissa.

Veistoksellisten pistetalojen ja koros-
tetun horisontaalisen jalustarakennuksen
dynamiikka on harkittu, mutta se aset-
taa suuria vaatimuksia toteuttamiselle.

Pistetalot, joiden korkeus vastaa Me-
rihaan räystäskorkeuksia, saattavat var-
jostaa pihatilaa liiaksi ja niiden huolto
tuo vääjäämättä liikennettä pihatilaan,
joka heikentää keskeisen viheralueen laa-
tua. Korttelipihat ovat mallikkaasti ja her-
kästi suunniteltuja yksikerroksisten siipi-
en avulla.

”Kirjava satama” on hyvin suunnitel-
tu ja tasapainoinen kokonaisuus, joka toi-
saalta jättää hiukan kylmäksi ja antaa ta-
sapaksun yleisvaikutelman.

Puistoa on niukasti, eikä ehdotuksen-
tekijä ole syventynyt miettimään rannan
käyttöä, muotoja eikä ilmettä. Kävelijän
ympäristönä alue on melko monotoni-
nen korkean rakennusmassan rajatessa

rantapromenadia lähes kauttaaltaan. Jul-
kinen ulkotila on keskitetty Hanasaaren
eteläiseen kärkeen rantatorin ja puisti-
kon muodossa. Kadun linjaus kuitenkin
erottaa torin ja puiston toisistaan, mikä
olisi korjattavissa linjausta muuttamalla.
Sisäpihojen monitahoinen tila on luon-
teeltaan hyvin yksityinen ja varjoisa. Suo-
jatut sisäpihat sijaitsevat kansirakenteen
päällä pari metriä rantapromenadin ta-
soa korkeammalla. Kansirakenteen istut-
taminen vehreäksi on aina ongelmallista,
joten lopputulos olisi luultavasti il-
lustraatioissa esitettyä tilannetta karum-
pi. Pihat ovat suojassa tuulelta, mikä li-
sää vallitsevassa raa’assa ilmastossa viih-
tyisyyttä.

Liikenteellinen järjestely toimii ja py-
säköinti on mallikkaasti järjestetty piha-
kannen alle. Esitystapa liikenteestä on
erittäin selkeä ja pysäköinti on ratkaistu
kilpailuehdotuksista parhaiten. Ajoyhte-
ydet suurkorttelin kannenalaan pysä-
köintilaitokseen ovat sujuvat ja selkeät.
Pysäköintipaikkojen määrä on suunnit-
teluohjelman mukainen.

Katuverkko on puutteellinen, mutta
katuverkon täydentäminen onnistuu hy-
vin. Suurkorttelin ”sisällä” olevien tor-
nitalojen pelastus- ja huoltotoimintojen
ajoreitit on osoitettu. Jalankulku- ja pyö-
räily-yhteydet ovat hyvät.

Koulu ja päiväkotit sijaitsevat säilytet-
tävän toimistorakennuksen takana alu-
een sisällä, mikä turvallisuuden ja terve-
ellisyyden kannalta on parempi ratkaisu,
kuin herkkien toimintojen sijoittaminen
aivan energiatoimintoihin rajoittuviin ra-
kennuksiin.

Ehdotus noudattaa kilpailuohjelman
sitovia lähtökohtia.

POIKKILEIKKAUS KORTTELIN SISÄLTÄ ETELAÄN 1:500

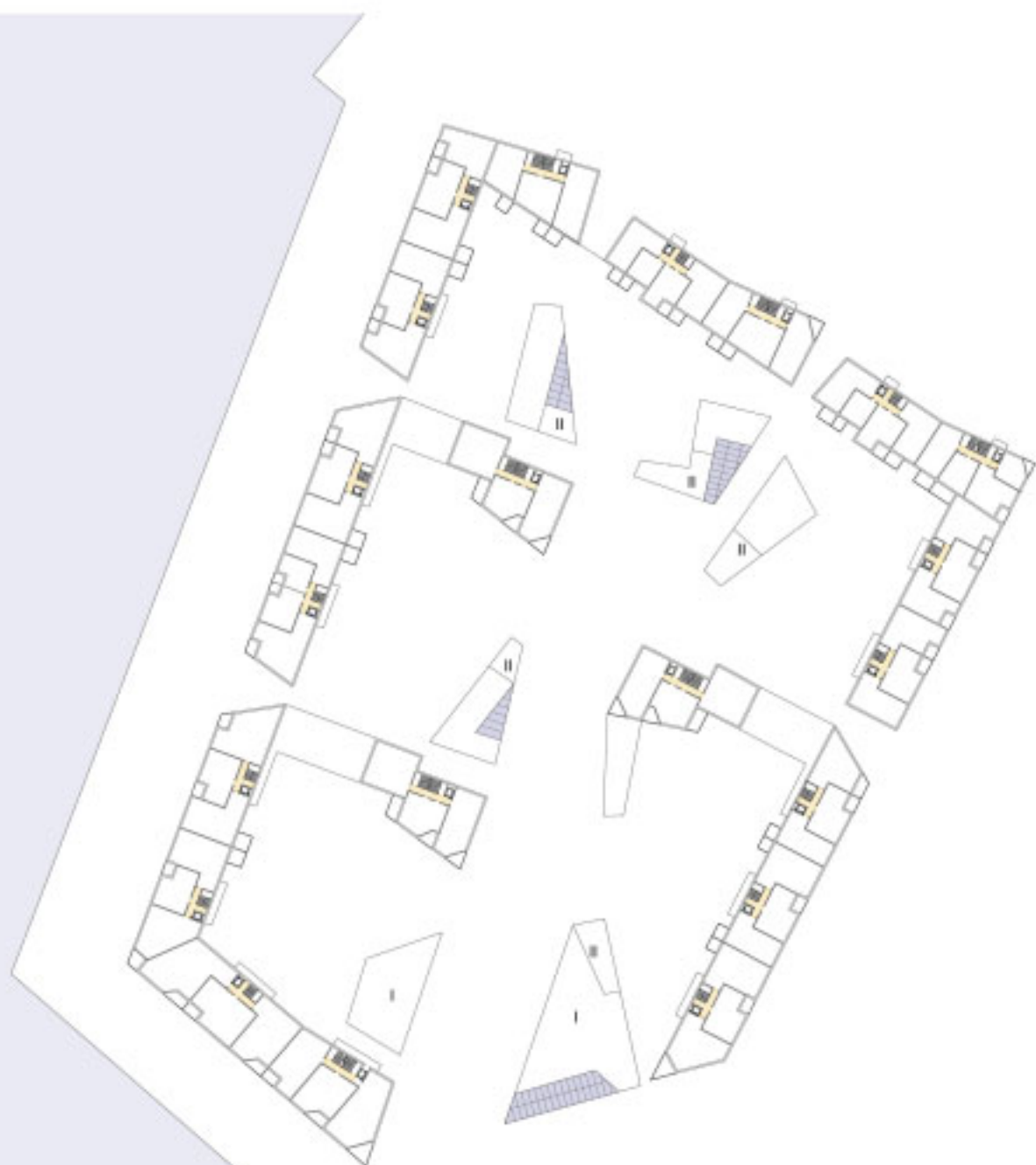
PITUUSLEIKKAUS KORTTELIN SISÄLTÄ ITÄÄN 1:500

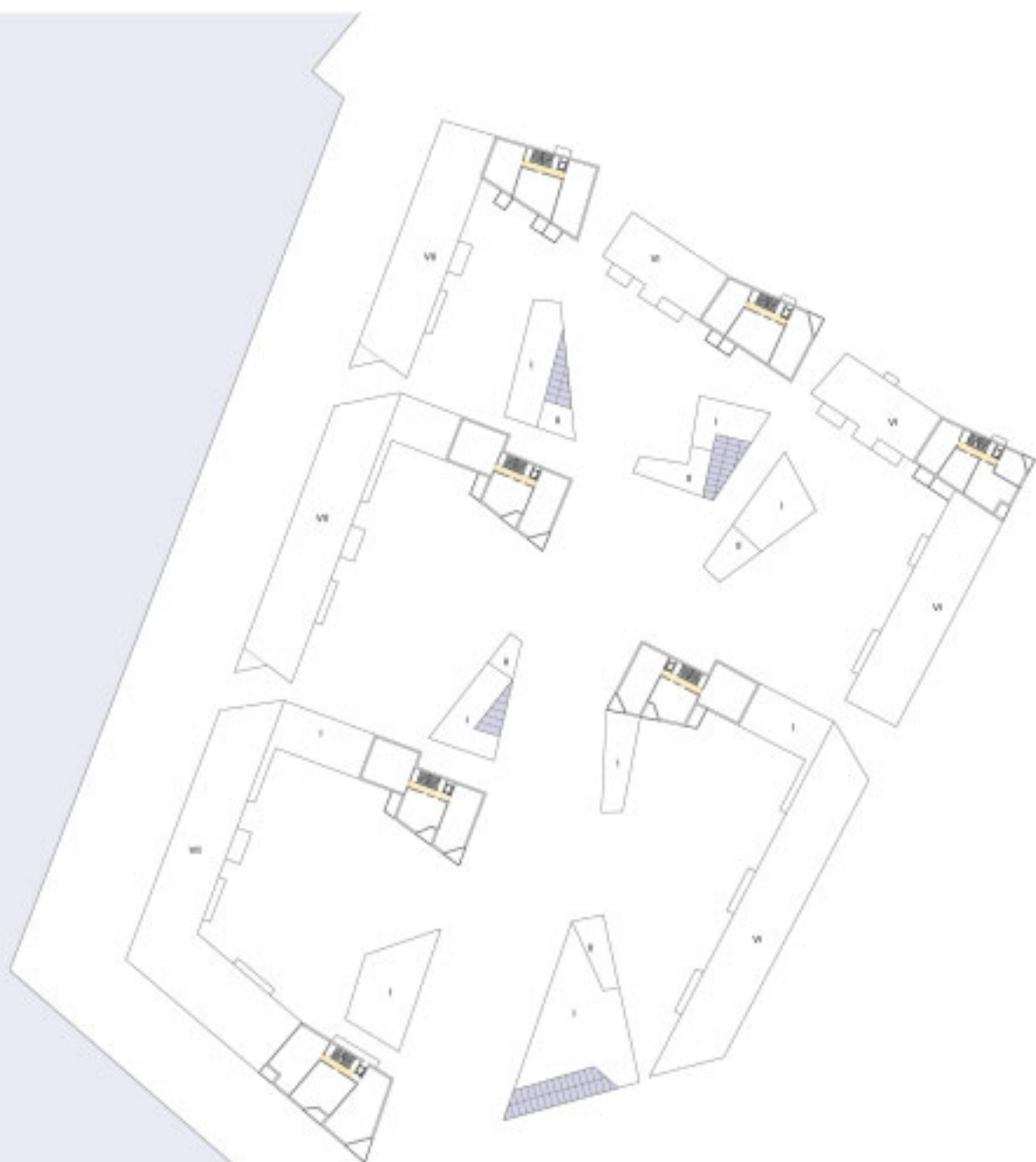

ALUEJULKISIVU SÖRNÄISTEN RANTATIEN SUUNTAAN 1:1000

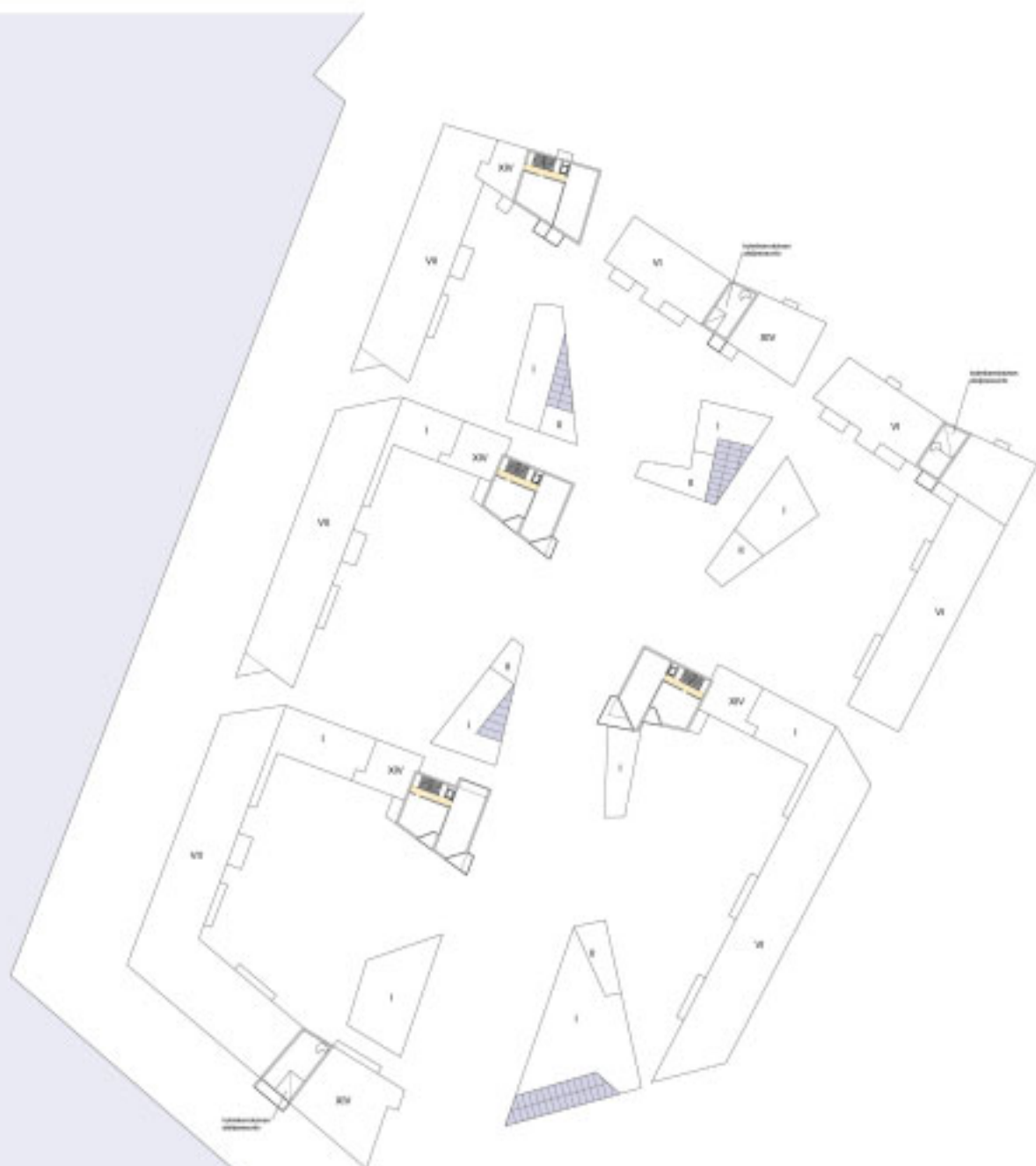

ALUEJULKISIVU ETELÄÄN 1:1000

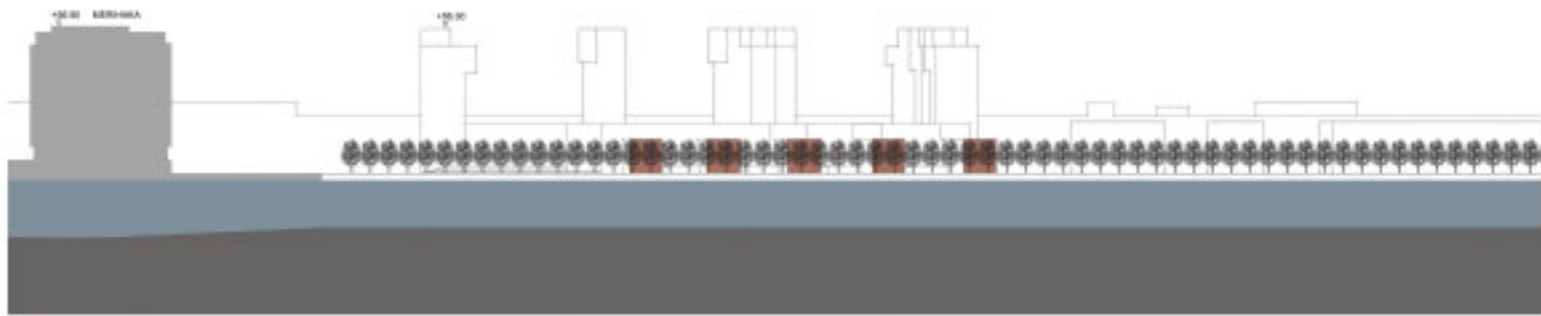

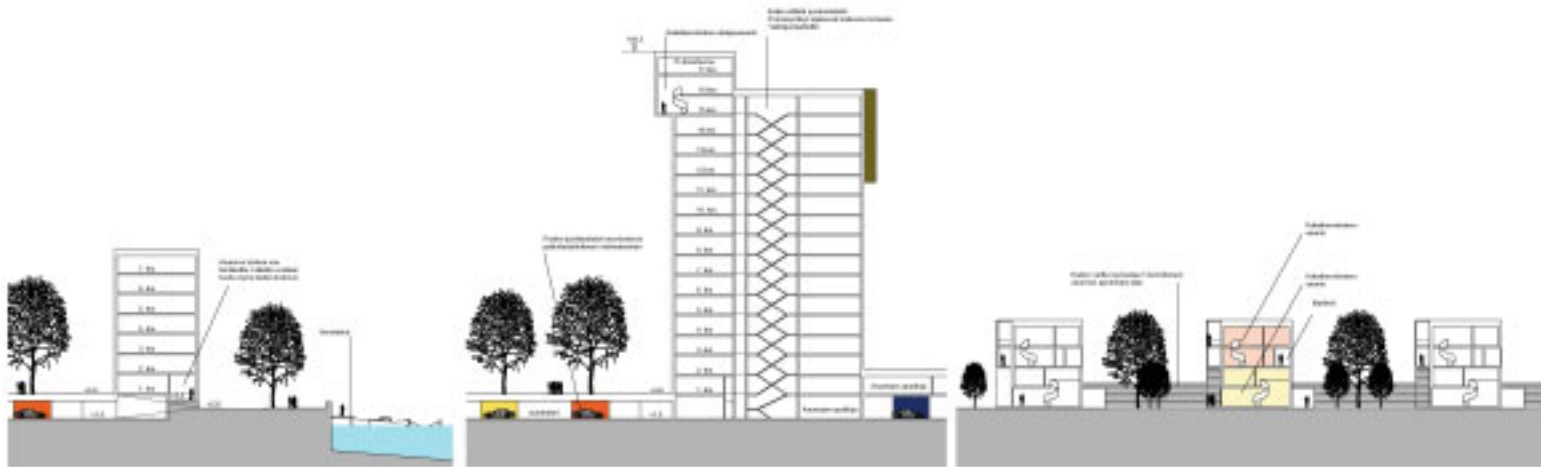
ALUEJULKISIVU PÖHÖISEEN 1:1000

ALUEJULKISIVU LÄNTEEN 1:1000

LEIKKAUS RAMPAN 7. KERROKSESTA TELURAKENNUSKSESTA 1:400

ESIMERKKI TORNIRAKENNUSKSESTA 1:400

ESIMERKKILEIKKAUS ITÄRAMPAN NELJÄN KERROKSESTA "RIVITALOISTA" 1:400

EHDOTUKSEN "Kirjava satama" SELOSTUS

Kilpailualue

Alueen hallitsevia kaupunkikuvaa määritteleviä elementtejä ovat Sörnäisten rantatien yhtenäinen rakennusrintama ja Merihaan tornisaareke. Merihaka on jäänyt muusta kaupunkirakenteesta irralliseksi kuriositeetiksi. Hanasaaren rakentamisessa on mahdollisuus huomioida nämä molemmat elementit ja liittää myös Merihaka uudella tavalla alueen kaupunkirakennustaiteelliseen kokonaisuuteen.

Hanasaaren kärkeen on tehty Merihaalle keskustelukumppani, pari jota vastaan sitä voidaan peilata ja päinvastoin. Uuden suurkorttelin suunnitteluhanteissa on samankaltaisuutta historiallisen edeltäjensä kanssa. Autoliikenne on rajattu korttelin ulkopuolelle. Paikoitus sijaitsee pihakanen alla, josta on suora hissiyhteys asuntokerrokseen. Kortteli sisältää korkeita tornimaisia asuinrakennuksia, joista tarjoutuvat poikkeuksellisen komeat näkymät.

Suurkorttelin kehys on korkeudeltaan 6-7 kerrosta. Se liittyy Pohjoisrannan ja Sörnäisten rantatien kaupunkimuriin. Julkisivun päämateriaali on tiili, joka on ollut Sörnäisten rannan teollisuusrakennusten pää-asiallinen materiaali. Kehysmuriin on viilletty värillisiä rakoja, joiden läpi korttelin sisus hengittää ympäröivään maisemaan. Kortteli on

mahdollista jakaa viiteen tonttiin. Merimaisema tuodaan korttelin sisälle voimakkaalla avauksella etelään.

Tornit ovat korkeudeltaan Merihaan tornien luokkaa. Nyt niistä tehdään hoikkia myös toteutuksessa. Hoikkuutta voidaan tehostaa arkkitehtonisin keinoin. Tornit ovat tummaa tiilimuuria täydentävä kontrasti, joka nousee väripilaristona korttelin sisältä. Pimeään aikaan osa tornien väripinnoista on valaistuja. Tornien pohjoisjulkisivuissa käytetään mustaa tiiltä muistumana paikan historiasta kivihiilivarastona.

Suurkorttelin sisämiljööstä tehdään puistomainen. Puiden juurille varataan riittävän paljon kasvusaarekkeita läpi paikoitustason. Nurmikot ja pensaat kasvavat kannen päällä. Korttelin läpi tuodaan julkiset kevyenliikenteen reitit, jotka johtavat raitiovaunupysäkeiltä niemen kärkeen. Näiden raittien varrelle tuodaan kaupunkielämää; pieniä liike- ja työtiloja, asukkaiden kerhotiloja sekä reitien päätteeksi ravintola/kahvila merinäköalan äärelle.

Lintulahdenkadun näkymäakseliin avataan suurkorttelin pohjoispuolelle puisto. Puiston äärelle sijoittuu julkisten rakennusten kortteli, jossa on säilytettävä rakennus. Korttelissa on koulu ja päivä-

koti. Koulu kurkistaa puiston päätteessä olevan aukion takaa Sörnäisten satamamaisemaan.

Säilytettävän rakennuksen korkeaan osaan sijoittuu liikuntahalli. Rakennuksen läpi avataan kulku koulun pihalle.

Puistoon avautuvien kahden puolilumpinaisen korttelin pihat pengertyvät saumattomasti puistoon. Itse pihat ovat pari metriä puistoa ylempänä kätkien alleen paikoitustason. Toiseen pihaan on esitetty valokatteinen talvipiha lampimaan kulmaukseen.

Itärannan nelikerroksiset "rivitalot" muodostavat oman asuntotyyppistönsä. Tässä rakennustyypissä kaikki asunnot ovat kaksikerroksisia.

Tarkastelualue

Rantatien varteen tulee melumuuriksi toimistorakennus. Toimistorakennuksen kortteli avautuu rantatien viereiseen satama-altaaseen ja sen edustalle muodostuu alueen keskeinen toriaukio. Kortteli on sekakortteli, jossa on toimistoja, liiketilaa ja asumista.

Tarkastelualueen loppuosassa noudatetaan pääosin puoliavonaisten kortteleiden periaatetta. Kortteleiden avonaisuudesta osasta näyttäytyy merimaisema.

Liikenne ja paikoitus

Kilpailualueen autokatujen määrä voidaan minimoida suurkortteliratkaisulla. Vastaavasti erilaisia ja eriluonteisia kevyen liikenteen raitteja voidaan lisätä. Suurkorttelin alle on tuotu myös kahden lähikorttelin autopaikat. Julkisen rakentamisen autopaikat ovat pihatasossa. Muutoin kaikki paikoitus on kannen alla. Kaikkien porrashuoneiden vierelle päästään autolla. Suurkorttelissa voidaan saatto- ja pelastusliikenne tuoda sisäpihalle. Hissit avautuvat kahteen suuntaan. Tämä mahdollistaa suorat yhteydet hissiin paikoituslaitoksesta, katutasolta sekä pihatasolta.

Rannan rakentaminen

Rannat rakennetaan perinteiseen urbaaniin kaupunkirannan tapaan; selkeät rantamuurit, joiden takana kävelyreitit puurivistöineen. Paikkoihin joita halutaan kaupunkikuvallisesti alleviivata tehdään pieni aukio ja esim. veteen johtava kiviportas, jolta taksivene voi noutaa seurueen. Rantamuuria alempana on puulaituri, johon veneet kiinnitetään. Huolto-alusten tukikohta sijoitetaan rakennuksen pohjakerrokseen alueen eteläreunalle.

Rakentamisen määrä

Suunnittelualueen asuntokerrosala on 83 250 k-m².

4.3 Ehdotuksen ”Kukko ja kana” arvostelu

Ehdotuksen johtoaiheena on muurimainen rakennus, joka lievästi kaartuen rakentaa rintaman Sörnäistenkadun ja voimalaitosalueen suuntaan. Korttelirakenne madaltuu asteittain kaakkoon, niin että satama-altaan äärellä rakennukset ovat etupäässä 3-kerroksisia. Keskipäivällä alue kylpee valossa, mutta iltapäiväaurinko kohtaa muuriin liittyvät rakennukset synnyttäen pitkiä varjoja. Ehdotetuissa pistetalotorneissa alaosa on terassoitu, joka luo mielenkiintoisen ja toimivan uuden lähestymistavan.

Ehdotettu kaupunkirakenne tarjoaa mahdollisuuksia vivahteikkaaseen eri asumuotojen kirjoon, josta vain huvilamaiset tyypit puuttuvat. Alue tulee kuitenkin olemaan puolivalmiin tuntuinen kymmeniä vuosia eteenpäin kunnes muurirakennus päästään rakentamaan alueen koko sivustalle. Valittu kortteliperiaate avaa sisäpihat näkyvimmäksi ympäristön osaksi vastakkaiseen Sompasaaren rannan suuntaan.

Rakenteen sisäosan pienipiirteisyydestä johtuen julkinen ulkotila jakautuu pieniin visuaalisesti toisistaan erillään oleviin paloihin. Puistot, pihat ja rantatori ovat visuaalisesti ja toiminnallisesti erossa toisistaan, jolloin yhtenäistä tilakokonaisuutta ei synny. Erilliset puistot eivät tarjoa kaupunkikulttuurille ja virkistykselle yhtä hyviä mahdollisuuksia kuin suuret yhtenäiset alueet. Esimerkiksi rantatoria reunustava suuri rakennusmassa kääntää selkänsä puistolle jättäen sen varjoonsa ja katkaisten näköyhteyden merelle. Tällöin puistoalueen funktio jää epäselväksi. Ehdotettu korotettu rantatori on jäänyt aavistuksen verran teoreettiseksi kerrostalon etupihana. Suvilahden puoleinen rantapromenadi voisi heijastella enemmän muurimaisen rakennusmassan muotoja. Ilta-auringosta nauttiva ranta kaipaisi enemmän toimintaa ja paikkoja oleskeluun. Rantatorista muodostuu alueen aktiivinen piste reittivelaitureineen, kahviloineen ja ravintoloineen.

Ehdotuksen katuverkko on selkeä ja riittävä. Jalankulun ja pyöräilyn yhteydet ovat hyvät.

Pysäköintijärjestely on hankala autopaikkojen sijoituessa etupäässä rakennusten alle. Autopaikkalaskelmaa ei kuitenkaan esitetä, vaan todetaan, että pysäköintitilat ”tarvittaessa sijaitsivat pihatasojen ja torialueiden alla”. Mainittua ”tarvetta” lienee paljon. Vieraspysäköintipaikat ovat järjestettävissä katujen varjolle.

Ehdotus noudattaa kilpailuohjelman sitovia lähtökohtia muilta osin, mutta on rakentanut umpeen sekä Kaikukadun että Lintulahdenkadun katuperspektiivit. (Näkymäakselit on kuitenkin pyritty muodostamaan rantamuurissa olevilla ”aukoilla”).

KORTTEI II FIKKAUS B-R 1/500

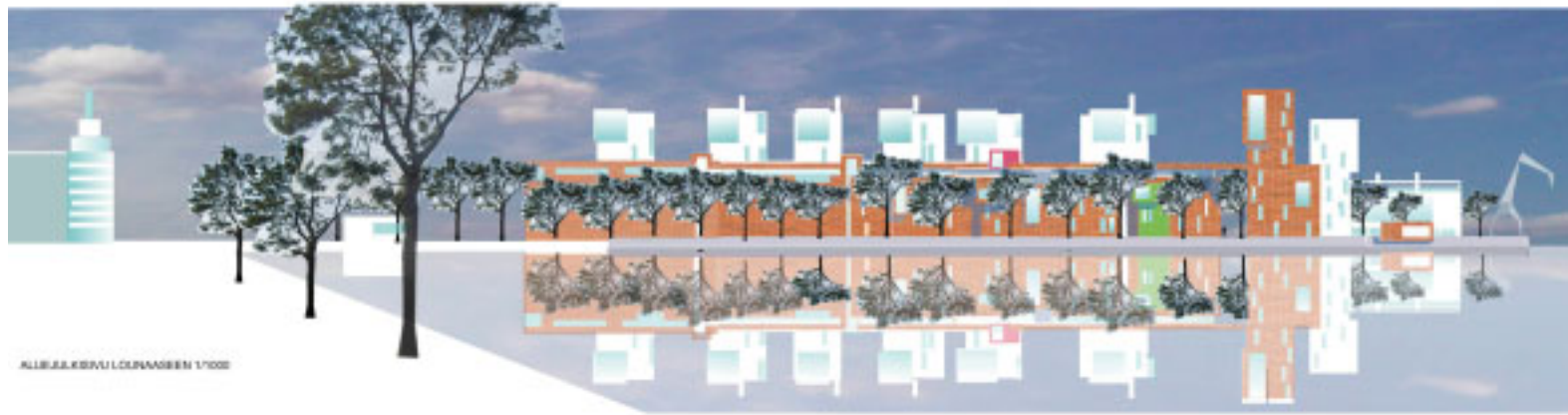

KORTTELILEIKKAUS A-A,
1/500

ALUEAKSELI KOLISEEN 1/200

ALUEAKSELI LOPUNAIHEEN 1/2000

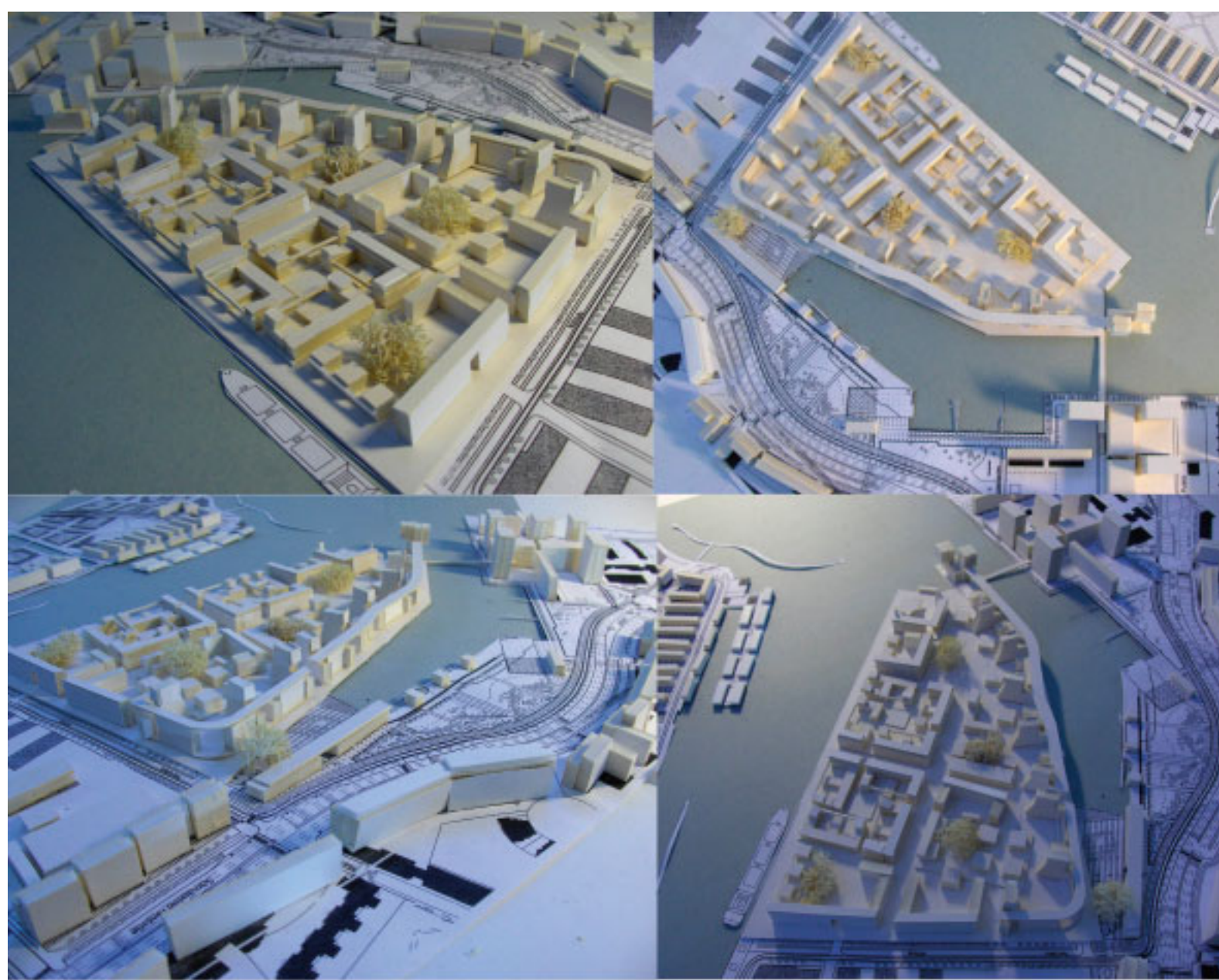

ALUELEIKKAUS B-B, 1/500

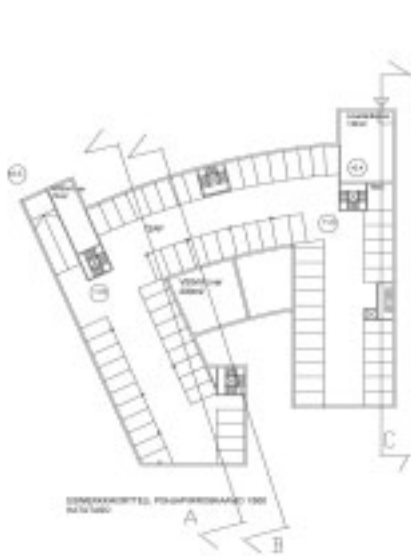
ALUELEIKKAUS A-A, 1/200

ALUEAKKUNNAN LÄNTEN JA LÖYTYMISEN 1/1000

"Kukko ja kana"

KORTTELIN KOKO KORTTELIN SUOJAKSINE
 TILASTIEN OIKOJEN LÄHDETTÄ LÄHDETTÄ OIKOJEN
 SUOJAKSINE SUOJAKSINE OIKOJEN
 ALUEJURUSKUNNAN KÄYTTÖTILAN
 ALUEJURUSKUNNAN KÄYTTÖTILAN, 101, 101, 101

KORTTELILEIKKAUS C-C 1/500

ALUEJURUSKUNNAN KAARIKKOON 1/500

"Kukko ja kana"

"Kukko ja kana"

EHDOTUKSEN "KUKKO JA KANA" SELOSTUS

Suunnittelualueen sijainti meren, satama- ja voimalaitosalueen sekä tiiviisti rakennetun kaupunkirakenteen välimaastossa asettaa monipuolisia vaatimuksia kaupunkirakenteelliselle ratkaisulle. Massoittelullisesti alueelle on luotu yhtenäinen, urbaani korttelirakenne läntisen kaupunkirakenteen suuntaan. Nämä korttelit muodostavat vapaamuotoisen, aukotetun muuripinnan jota läpäisevien poikittaislamellien massat rytmittävät. Massa antaa alueelle yhtenäisen identiteetin ja kaartuu toisessa rakennusvaiheessa syntyvän kaupunginosan ympäri suojaten sitä myös uuden voimalaitosalueen suuntaan. Muurimaisen massan yläpuolelle nousee lännestä päin nähtynä tornimaisten lamellien vaaleat massat. Rantojen akselistojen edullinen suhde ilmansuuntiin nähdessä mahdollistaa alueella asuntojen aukaisun useisiin ilmansuuntiin. Etelästä ja Merihaasta päin nähtynä aluetta reunustavan massan päätteeksi nouseva tornipari muodostaa 'portin', joka ottaa huomioon vastarannan korkeat massat pyrkimättä kuitenkaan kilpailemaan niiden kanssa. Hanasaaren länsi- ja etelärantaa on muokattu siten, että Sörkan suunnasta aukeavat näkymät eivät nykyisestäään kavennu, ja väliin jäävä vesialue säilyttää merellisen ilmeensä. Toisaalta kärjen suunta ottaa huomioon viereisen Merihaan akseliston. Ratkaisu mahdollistaa myös sillan rakentamisen siten, että se sijoittuu Eläintarhanlahdelta ja Hakaniementorilta tulevan akselin jatkeelle ja näin sitoo alueen osaksi suurempaa kokonaisuutta. Sompassaaren suuntaan kaupunkirakenne mataloituu ja korttelirakenne pienenee. Eteläisen rantapromenadin puoli on mittakaavaltaan matalaa mutta kaupunkimaista. Rantaa reunustavat kaupunkivillamaiset rakennukset katutasosta korotetuine, rajattuine pihoineen. Eteläisimpään kärkeen on muodostettu merelle aukeava rantatori, joka on luonteeltaan julkista tilaa ja osittain kaupunkimaisesti istutettu. Torialue porrastuu merta kohden ja rakennusten pohjakerroksiin sijoitetaan liiketiloja. Aukiota reunustaa myös rannan kahvilarakennus ja reittivenelaituri.

Alueella on pyritty kaupunkimaiseen ja tiiviiseen kaupunkirakenteeseen, jolle ominaista olisi mittakaavallinen ja kaupunkitilallinen vaihtelu. Tilassa liikuttaessa avoimet merimaiset ja tiiviit aukiotilat vaihtelevat. Erityistä painoa on pantu sekä alueen tarjoamien merinäkymien että sijainnista johtuvan vaativan pienilmaston huomioon ottamiselle. Vaihtoehtoisia reittejä ovat laajempaa kaupunkikokonaisuutta palvelevat, aluetta kiertävät rantapromenadit merelle aukeavine toreineen ja toisaalta suljetummat, tuulelta suojatut aukiot ja

puistot, jotka muodostavat yhtenäisiä reittejä alueen sisälle. Näkymäakseleita syntyy sekä alueen poikki Sörkasta ja Torkkelinmäeltä katsottuna (Lintulahdenkatu ja Kaikukatu), että sen sisälle: alueen diagonaalisesti lävistävä kevyen liikenteen akseli päätteensä rantatori ja merimaisema sekä puistoista eri suuntiin merelle aukeavat rajatut näkymät. Massoittelun lisäksi alueen sitovat yhdeksi kokonaisuudeksi toisen rakennusvaiheen kanssa myös alueet pitkittäissuunnassa lävistävä bulevardit sekä asuinkortteleita yhdistävät jalankulkureitit.

Asumismuotojen suhteen on pyritty mahdollisimman monipuoliseen rakenteeseen ja uusien asuntotyyppien yhdistelemiseen. Myös suuret kokonaisuudet ovat jaettavissa toteuttamisen kannalta realistisen kokoisiksi kortteliyksiköiksi. Talotyytit vaihtelevat perinteisistä lamelleista terassoituihin tornilamelleihin, kaupunkivilloihin ja näiden yhdistelmiin. Asuntokohtaisten pihojen ja terrassien osuutta on pyritty korostamaan. Esimerkkeinä seuraavat tyytit (numerointi viittaa kaaviin):

1. Lamellitalot joiden kattokerroksissa terassit ja pihatasossa pohjakerroksen asunnoilla omat pihat. Ylimmissä kerroksissa kaksikerroksisia loft-asuntoja kokonaisuudesta erottuvina massoina. Poikittaislamellien matalammat päädyt terasseineen rytmittävät länsijulkisivua. Rantapromenadin puoleisissa päädyissä liiketiloja. Toisessa päädyssä rakennukset nousevat korkeiksi terassoiduiksi lamelleiksi.

2. Puiston ja jalankulkureittien puolella kortteleita rajaavat matalammat kaupunkivillat, jotka tuovat pienempää mittakaavaa kokonaisuuteen. Kattokerrosten terassit aukeavat etelään.

3. Korttelikokonaisuus, jossa katuja reunustavat lamellit liittyvät korttelin sisäosien ja eteläisen puolen matalampiin massoihin. Näiden korkeudet vaihtelevat kahdesta neljään kerrokseen ja kaikkiin asuntoihin on suora käynti ulkoa, oma piha tai kattoterrassi. Ulkotilojen hierarkia porrastuu yksityispihoista kortteliosan rajattuihin yhteispihoihin jotka puolestaan aukeavat puolijulkiselle, osittain torimaiselle keskuspihalle, joka yhdistyy aluetta läpäisevään jalankulkureittiin. Osa asunnoista on kaksikerroksisia, poikittaismassojen korotetuissa päädyissä esim. terasseihin yhdistyvät saunasastot.

4. Kytkeytyt tornitalot, joissa yleisessä käytössä oleva merelle aukeava kattoterrassi ja pohjakerros liiketiloineen. Mahdollista sijoittaa myös palveluita vaativaa erityisasumista. Pysäköinnit sijoitetaan rantatorin alle.

5. Rantatoria reunustavien lamellitalojen pohjakerroksissa liiketiloja, kattokerrokset terassoituja. Jalankulkuakselin päätteensä oleva toritila porrastuu merta kohti.

Ohjelmassa esitetty julkinen rakennus, esim. koulu, on sijoitettu alueen keskiosaan rajaamaan jalankulkuakselia jäsentävää aukiota. Pihatilat liittyvät viereiseen korttelipuistoon. Säilytettävään rakennukseen ehdotetaan esim. asukasyhdistyksen käyttöön sopivia tiloja, rakennuksen eteläpäädyn korkea tila sopii esim. yleisessä käytössä olevaksi monitoimisaliksi. Matala paviljonkimainen massa sopisi kahvilaksi / kokoustilaksi korttelipuistoon aukeavine ulkoterasseineen. Toimistotiloihin pyrittäisiin sijoittamaan esim. asukkaita palvelevia harraste- ja opetustiloja, vuokrattavia työhuoneita ja toimistotilaa.

Liiketilat sijoitetaan rantatorin rakennusten ja eteläisten tornitalojen pohjakerroksiin sekä läntisen rantapromenadin pohjakerroksiin. Pysäköintitilat sijaitsevat rakennusten pohjakerroksissa katutaso alapuolella ja tarvittaessa pihatasojen ja torialueiden alla (alimmillaan tasossa +1.0). Ajo tapahtuu puolitasosta (n.+ 2.5) suoraan julkisivuun ilman näkyviin jääviä rampeja. Kadunvarsipaikat on varattu ohjelman mukaisesti vieras pysäköintiin.

Puistoalueiden luonne vaihtelee kaupunkimaisesti istutetuista aukioista vapaamuotoisempaan 'keskupuistoon', johon viereisten kortteleiden pihat osittain aukeavat. Puiston perustaso on rantapromenadeja hieman ylempänä pihojen tasoeron vähentämiseksi, ja maastoa muotoillaan vapaamuotoisesti aaltoileviksi kumpareiksi suojaisemman pienilmaston luomiseksi sekä urbaaniksi muistumaksi luonnonmaisemasta, joka muodostaa alueelle vihreän sydämen. Rantapromenadit jäsennetään taseroilla ja istutuksilla ajoneuvoliikenteen vaatimiin osiin ja meren puoleiseen jalankulkualueeseen, jota jaksotetaan oleskelualueilla ja korostetaan valaistuksella. Rantatori ympäristöineen rauhoidetaan autoliikenteeltä. Osa nostureista säilytetään maamerkkeinä ja muistumina alueen teollisesta historiasta.

Julkisivuissa on käytetty muurattua poltettua tiiltä etenkin korttelien ulkosivustoilla ja vaaleita kiviaineisia pintoja, lasia ja puuta etenkin korttelien sisäosissa ja etelärannan puoleisissa matalissa osissa.

6. Kokonaisuuskerrosala 89 000 k-m².

4.4 Ehdotuksen ”Takaisin kaupunkiin” arvostelu

Persoonallinen, suurpiirteinen ja hyvä kokonaisuus, jossa julkisen ja yksityisen tilan raja on selkeästi määriteltävissä. Ehdotus on harkittu ja toteuttamiskelpoinen ratkaisu, jonka jatkosuunnittelu on poikkeuksellisen helppoa.

Ehdotus on kiinteä kokonaisuus. Se koostuu muurimaisesta kehästä, jonka kätköissä on herkästi sommiteltu pienoiskerrostalojen ryhmä. Taitavasti sommiteltu rakennusryhmä luo jännitteen ulkokehän suurusuuntaisuuden ja sisäpihan pienipiirteisyyden välille. Kortteli luo mitataavallisen kannanoton Merihakaan horisontaalisesti, eikä lähde kilpailemaan rakennusten korkeudella.

Sisäpiha koostuu viidestä aukiontapaisesta korotetusta pihasta, jotka ovat selkeinä yksikköinä ja samalla kaikki sisäisessä yhteydessä toisiinsa. Ulkokehän mahdollista monotonisuutta ehdotetaan murrettavaksi niin, että sama arkkitehti suunnittelisi vain yhden lamellin, joka voi sitten toistua jossakin toisessa kohdassa. Kattomaisemaa on luotu 24:llä huvilamaisella kattorakennuksella.

Ehdotettu kortteli on hyvin helsinkiläinen, jolle piharakennukset luovat uuden lisävivahteen. Länsisivustan porrashuoneiden sijainti poistaa merinäköalan osasta asuntoja. Tämä virhe on helppo korjata sijoittamalla porrashuoneet pihan puolelle.

Ehdotuksessa suurkorttelin ja puistoalueiden suhde toisiinsa on erittäin selkeä ja jäsennelty. Samalla myös julkinen ja yksityisluontoisempi ulkotila jäsenyvät helposti hahmotettavina kokonaisuuksina. Rantapromenin maisema on vaihteleva välillä tiivistyksen ja välillä avautuen väljempään puiston tilaan. Virkistykseen ja kaupunkikulttuurin ydin muodostuu Hanasaaren eteläkärkeen, jossa puistolle ja rantatorille on varattu riittävästi tilaa. Koulun ja päiväkodin pihat on sijoitettu rauhallisemmalle ja tuulelta suoja-

tummalle viheralueelle. Puistoja yhdistää alueen läpi kulkeva raitti. Venepaikoja on osoitettu läntiselle rannalle, jolloin eteläisen rannan käsittely on vapaampi.

Suurmaisemassa alue ei kilpaile Merihaan kanssa vaan noudattaa perinteisempää helsinkiläistä rantajulkisivua. Bulevardit satama-aitaiden varrella on hyvin mitoitettu. Sompasaaren 20 metriä leveä rantapromenadi tarjoaa hyviä mahdollisuuksia jatkosuunnittelulle.

Alueen katuverkko on selkeä ja ryhdikäs, mutta puutteellinen. Katuverkon täydentäminen onnistuu hyvin. Suurkorttelin ”sisällä” tulee osoittaa ajoreitit pelastus- ja huoltotoimintoja varten. Kulku jokaiselle porrashuoneelle on helposti järjestettävissä ilman, että ehdotuksen laatu siitä heikentyisi.

Jalankulku- ja pyöräily-yhteydet ovat hyvät.

Pysäköintipaikkoja on liian vähän tonteilla ja liian paljon kaduilla. Kaduilla on 178 autopaikkaa, vaikka vieraspysäköintipaikkojen tarve on noin 80 ap. Asukkaille tarkoitettuja kannenalaisia autopaikkoja on 438 tarpeen ollessa 616 ap. Puuttuvat autopaikat saadaan laajentamalla kannenalaisia pysäköintitiloja ja mahdollisesti muuttamalla kaduilla olevat ”ylimääräiset” noin 100 autopaikkaa pysäköintipaikkojen korttelialueiksi.

Koulu ja päiväkotitoimitus on sijoitettu säilytettävään toimistorakennukseen energiahuoltoalueen välittömään läheisyyteen. Asuminen vaikuttaa suojaisalta energiahuoltoalueen ympäristöhäiriöihin nähden.

Esitys vaikuttaa rantarakenteiden ja merialueen täyttötarpeen kannalta mallilliselta. Raskasta rakentamista ei pääosin esitetä lähelle nykyisiä rakenteita.

Ehdotus noudattaa kilpailuohjelman sitovia lähtökohtia.

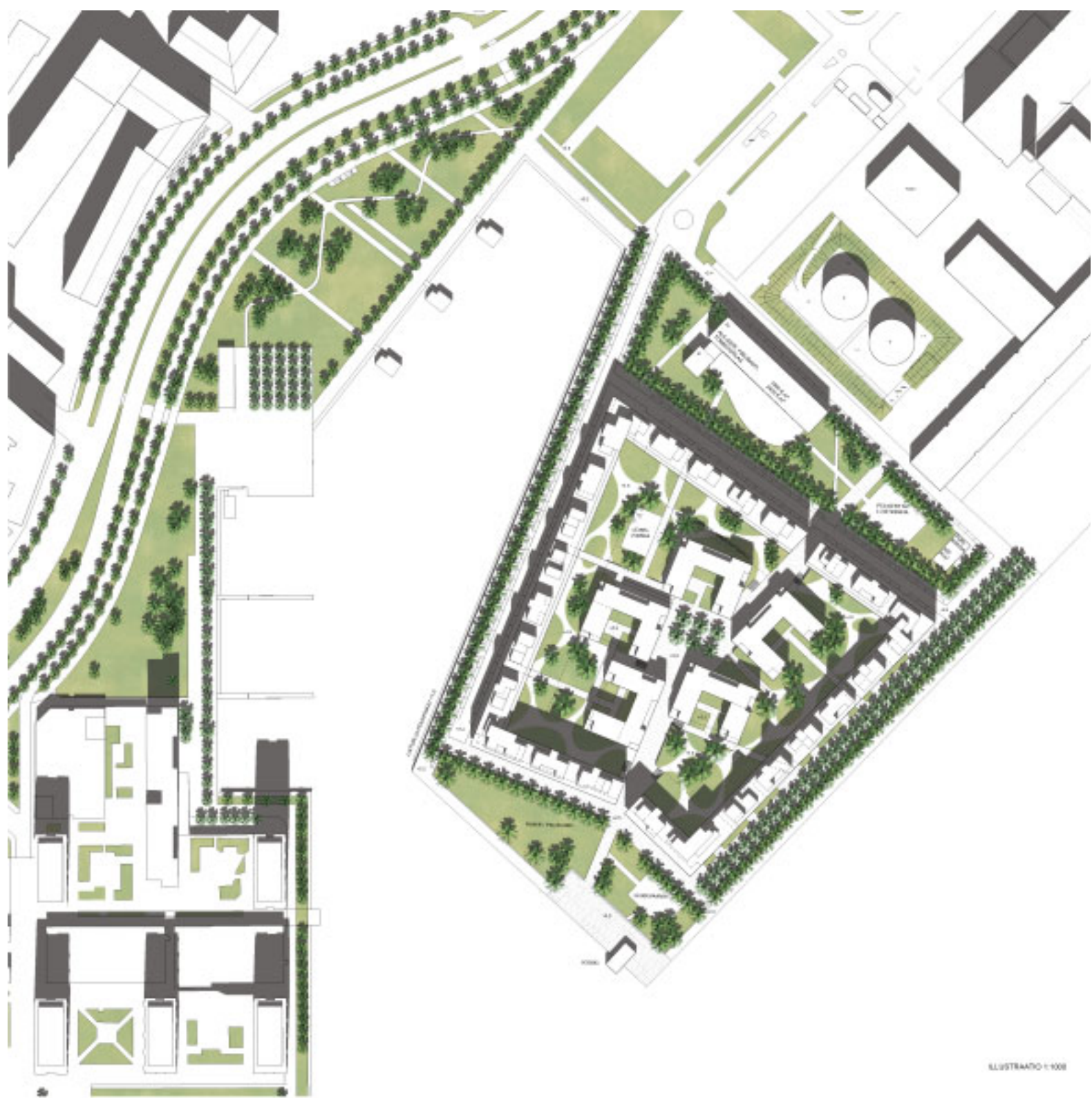

ILLUSTRATIO 1:2000

JÄRKAJAVUONNELLE 1:1000

ILLUSTRATIO 1-1008

JÄMSKIVU KOKKIKEM

JÄMSKIVU KANAKKON / OMPNÄSKÄRREN

JÄMSKIVU LUOTERIEEN / BÖRNASKIVU

EHDOTUKSEN "Takaisin kaupunkiin" SELOSTUS

Suunnitelma pyrkii ottamaan uudelleen käyttöön umpikorttelin hyvät ominaisuudet - selkeät katutilat ja suojaiset pihat. Suurkortteli antaa muodon ja pitkän mitan, joka on suurmaisemassa kontrastina Merihaan betoniselle voimalle. Ulkohahmon selkeyden vastapainona korttelin sisäpihaa kalustaa ja elävöittää viiden kaupunkivillan ryhmä, joka lieväällä epäjärjestyksellään luo pienimittaisen ja intiimin asumis- ja kävelymiljöön. Kolmantena asuimistyyppinä ovat 1- tai 2-kerroksiset yhdenperheentalot, jotka sijoitetaan suurkorttelin katolle. Siellä niiden tehtävä on, paitsi tarjota mahdollisuus korkeatasoiseen asumiseen kaupunkimiljöössä, myös elävöittää suurkorttelin ankaraa siluuttia.

Kortteli saa muotonsa rantojen suunnista. Sen lisäksi sitä linjaavat Sörnäisten rantatien poikkikatuja, Kaikukadun ja Lintulahdenkadun suunnat. Haapasaarenkadun varressa oleva säilytettävä tiilirakennus käytetään koulun ja lastentarhan tarpeisiin. Sitä ympäröimään istutetaan puisto. Haapasaarenkadun takana olevalla tarkastelualueella noudatetaan suunnittelun alueen korttelissa luotuja periaatteita.

Korttelin luoteis- ja kaakkoissivut on rauhoitettu pelkästään asumiselle. Yksitoikkoisuuden välttämiseksi kortteli on jaettu erillisiksi taloiksi. Sen takaamiseksi, että syntyy todellista vaihtelua, noudatetaan saantoa, että sama suunnittelija ei voi suunnitella kahta vierekkäistä rakennusta.

Niemen lounaiskärkeen on varattu puisto, jonne muutkin kaupunkilaiset kuin korttelin asukkaat voivat tulla viettämään aikaansa. Siinä tarkoituksessa korttelin lounaissivun pohjakerros muodostaa katetun arkadin, jonne toivotaan joidenkin kahviloiden ja ravintoloiden sijoittuvan. Puiston ranta- viivan katkaisee pieni kioski tai kahvila. Korttelin koillissivun alimpaan kerrokseen sijoitetaan liikehuoneistoja. Niiden toivotaan muodostavan ostosmiljöön, joka vetoaa asiakkaisiin myös muualla Sörnäisissä.

Korttelin asuntojen suuret parvekkeet suuntautuvat lounaaseen ja kaakkoon. Sen lisäksi muilla sivuilla on pienempiä pistäytymisparvekkeita ja erkereitä. Kaupunkivillat ovat pohjaltaan U:n muotoisia ja siten ympäröivät omaa pihaansa. Ne muodostavat keskelleen pienen kaupunkiaukion, jonka reunoille voidaan sijoittaa asukkaiden yhteistiloja, päiväkotia tai työtiloja. Villojen ryhmää ympäröi puolestaan tilava puistomainen viherpiha hiekkalaatikoineen ja leikkikenttineen. Villat peitetään ruohokatonalla, jotta niitä on miellyttävää katsoa kehysrakennusten yläkerroksista.

Korttelin luoteislaidan julkisivut tehdään puunatiilestä, jotta ne muodostavat yhtenäisen kaupunkitilan Sörnäisten rantatietä reunustavien tiilirakennusten kanssa. Sama materiaali on myös korttelin lounais- ja kaakkoissivuilla. Koillissivu kuitenkin slammataan valkoiseksi sen varjoisuuden vuoksi. Slammattuja pintoja löytyy myös korttelin sisäisivuilla samoin kuin kaupunkivillojen julkisivuista. Suuren osan suurkorttelin pihan julkisivuista peittää kuitenkin lasi viherhuoneina, lasitettuina parvekkeina ja suurina ikkunoina. Villojen pihisivut rapataan ja maalataan voimakkaalla punaisella, sinisellä ja keltaisella. Kattojen yhdenperheentalot rapataan. Niissä voidaan käyttää myös muita materiaaleja kuten esim. puuta tai terästä satamakonnttien tapaan.

Paikoitus hoidetaan maanalaisena korttelin sisäpihan alla. Halli kiertää korttelin kaikilla sivuilla ja ulottuu myös kaupunkivillojen pihojen alle. Halliin ajetaan Haapasaarenkadulta, ja sinne voi laskeutua jokaisesta rakennuksesta suoraan hissillä tai portaita pitkin. Kadunvarsipaikoitusta voidaan harjoittaa korttelin luoteis- ja koillissivuilla. Lounaissivun katu ja kaakkoissivun rantabulevardi samoin kuin korttelin halkaiseva sisäkatu ovat pihakadunomaisia, ja niillä voivat ajaa vain huoltoajoneuvot.

Kerrosala yhteensä 77.000 k-m²

Suurkortteli 51.400 k-m²

Kaupunkivillat 19.400 k-m²

Omakotitalot 6.200 k-m²

Autopaikat yhteensä 616 ap

Autohallissa 438 ap

Kadunvarsilla 178 ap

4.5 Ehdotuksen "Tropaion" arvostelu

"Tropaion" on oivaltava ja uutta luovaa, paikkaan sovitettu kokonaisuus, joka tulisi antamaan Hanasaarelle voimakkaan uuden identiteetin. Ehdotuksessa on ideanomaisuutta, joka hyvällä tavalla voisi uudistaa kaupunki- ja asuntosuunnittelua.

Kokonaisvaltainen ehdotus tuo Helsingin kantakaupungin urbaaniin maisemaan uudenlaisen ja kauas näkyvän rakennustyyppin. Pikku Huopalahden maamerkinä toimiva terrassitalo saa jatkokseen veistoksellisen kaarevamuotoisen suurkorttelin.

Korttelityyppi luo yllättäviä ja moninaisia katunäkymiä. Korttelien muodonantoteema varioituu monilla tavoilla. Syntyvä kokonaisuus välttää taitavasti formalismin karikat ja antaa hyvät jatkokehittelymahdollisuudet.

Kaukomaisemassa korttelit ovat "vieraita lintuja", jotka lyövät persoonallisen leimansa Pohjoissataman maisematilaan. Myös Töölön suuntaan korkeimmat rakennukset näkyvät veistoksen omaisina maisemallisina korostuksina samaan tapaan kuin Merihaan korkea toimistorakennus.

Alueen vaikutus suurmaisemaan on huomattava ja se muuttaa olennaisella tavalla Helsingille ominaista merellistä julkisivua. Toteutuessaan korttelit tulisivat saamaan puolestapuhujia sekä vastustajia. Kukaan helsinkiläinen ei voisi olla ottamatta kantaa näihin maamerkkeihin. Veistoksellinen arkkitehtuuri ja vetovoimaiset rantapuistot voisivat juuri erikoisuudellaan houkuttaa kävijöitä ja toimintaa, jolloin alue olisi tunnelmaltaan hyvin kantakaupunkimainen.

Asuinympäristönä korttelityypillä on ilmeiset etunsa: se tuo avaruutta ja auringonvaloa pihaille ja se tarjoaa maisemallista vaihtelua ja merellisyyttä lähes jokaiseen asuntoon. Asumismuotojen kirjoon kuuluu kaupunkipientaloja ja kaksi-kerroksisia kerrostaloasuntoja sekä terrasiasuntoja, joita on esitetty yli 130.

Rakennusmassat ovat korkeimmillaan 20-kerroksisia. Tämä aiheuttaa kahden portaan järjestelmän, joka on lamellitaloissa hankalasti toteutettavissa, eikä niitä ole kaikilta osin esitetty suunnitelmissa. Asia on kuitenkin jatkosuunnittelussa hoidettavissa. Rakennusten muodonanto mahdollistaa runkosyvyvyyden kasvatamisen korkeimmissa osissa, jolloin porrastehokkuutta saadaan lisättyä.

Ehdotuksessa on hyödynnetty parhaiten läntisen rannan mahdollisuudet virkistykseen ympäristönä ja rakennettuna julkisena puistona. Terrassoitu ja mutkitteleva rantapuisto on mielenkiintoinen ja houkuttelee alueelle sekä mahdollistaa monet erilaiset toiminnot ja palvelut.

Kolmiomaiset liikenteen saartamat puistot jäävät todella pieniksi ja ovat luonteeltaan lähinnä liikennevihreää. Jatkosuunnittelulla niistä on kuitenkin mahdollisuus saada positiivisia kaupunkirakenteellisia elementtejä. Leikkialueet voidaan sijoittaa suurten kortteleiden auringonkierroille ja suojatuille pihaille. Oleskelu auringossa kylpevillä terrasseilla ja sisäpihoilla on alueen suurimpia valtteja. Kävelijän ympäristönä alue on enimmäkseen väljä ja miellyttävä. Katutilat tulevat olemaan korostetun tuulisia, mutta pihojen muotoilu tarjoaa suojaa tuulelta. Jatkosuunnittelussa olisi kuitenkin harkittava jalankulun johtamista suurimman korttelin läpi.

Jatkosuunnittelussa muodonantoa tulee kehittää ottaen huomioon toteutettavuus sekä sommitelman kolmiulotteisuus ja moni-ilmeisyys tärkeimmistä katselusuunnista nähtynä. Kukin kortteli tulee hahmottaa yksilölliseksi kokonaisuudeksi aukotuksen ja rakennusmateriaalien vaihteluilla värityksen kuitenkin pysyessä harkitun yhtenäisenä. Jatkosuunnittelussa terrassien ratkaisut rakenneteknisesti ja liikuntaesteisten näkökulmasta tulee myös selvittää.

Liikenteellisesti ehdotus on mielenkiintoinen ja mahdollinen sekä kehityskel-

poinen. Sekava ja siten onnettomuusaltis risteys suurimman korttelin koillispuolella voidaan muotoilla selkeäksi ja turvalliseksi. Jalankulku ja pyöräily toimivat katualueella hyvin.

Osa kaduista on yksisuuntaisia. Näin kaduille on saatu runsaasti autopaikkoja. Tonteilla autopaikkoja on kuitenkin aivan liian vähän. Kaduilla on 336 alimitoitettua autopaikkaa, vaikka vieraspysäköintipaikkojen tarve on noin 100 autopaikkaa. Asukkaille tarkoitettuja kannenalaisia autopaikkoja on 360 tarpeen ollessa 740 autopaikkaa. Puuttuvat autopaikat ovat lisättävissä ulottamalla pysäköinti jokaisen korttelin alle ja mahdollisesti muuttamalla kaduilla olevat "ylimääräiset" noin 130 paikkaa autopaikkojen korttelialueiksi.

Huoltoalusten tukikohdan sijoittamisen aktiivisimmalle puistoalueelle on korjattavissa oleva virhe. Se tulee jatkossa sijoittaa itäisimmän rakennuksen pohjakerrokseen.

Kortteleiden suunnittelussa on pystytty säilyttämään riittävä etäisyys energiahuolton alueen öljysäiliöihin.

Koulu on ehdotuksessa luontevasti sijoitettu säilytettävään toimistorakennukseen energiahuoltoalueen välittömään läheisyyteen.

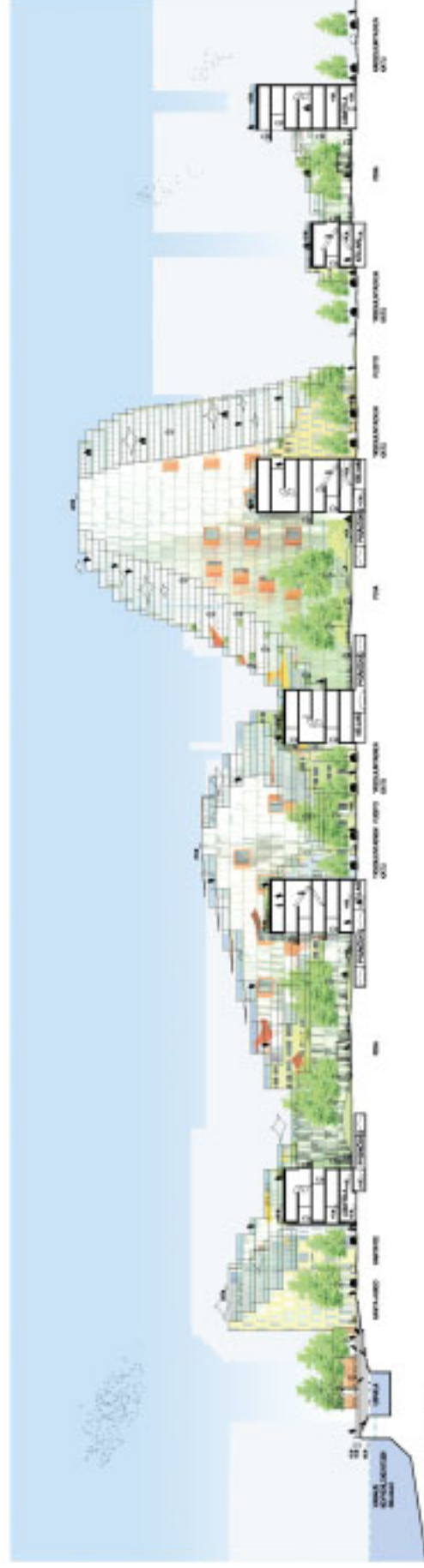
Ehdotus noudattaa kilpailuohjelman sitovia lähtökohtia.

Kustannustarkastelussa osoittautui ehdotuksen talonrakennuskustannukset kalleiksi, mutta toisaalta markkinointiarvioinnissa todettiin olevan kysyntää tämän tyyppiselle uudelle ratkaisulle.

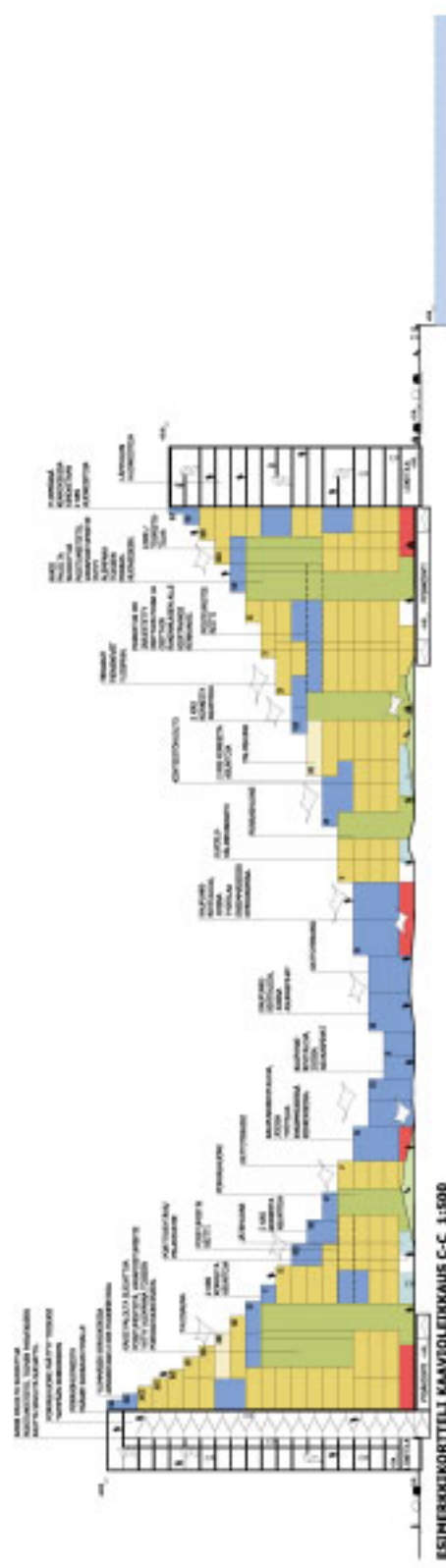
ILLUSTRAATIO 1:1500

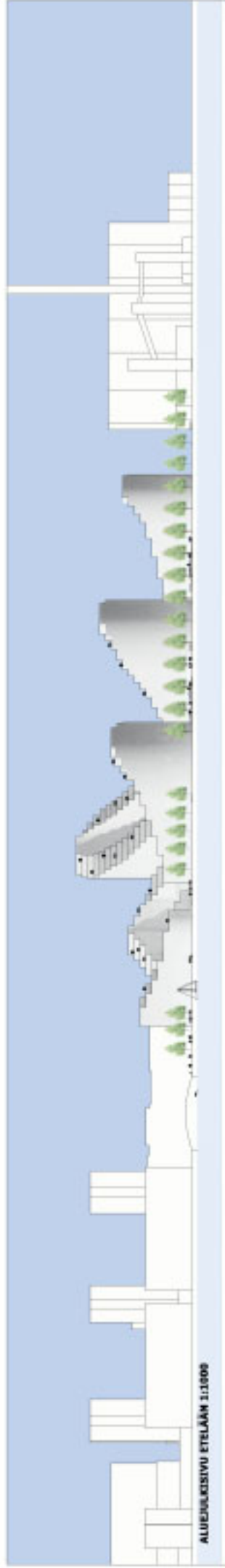
TOIMINTAKAAVIO 1:2000

TERASSINÄKYMÄ

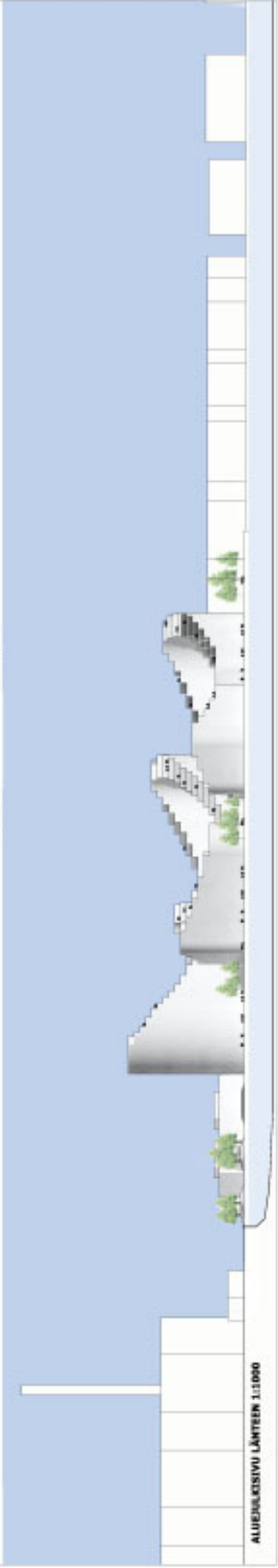
ALUEJULKEISIVU ETELÄÄN 1:1000

ALUEJULKEISIVU ITÄÄN 1:1000

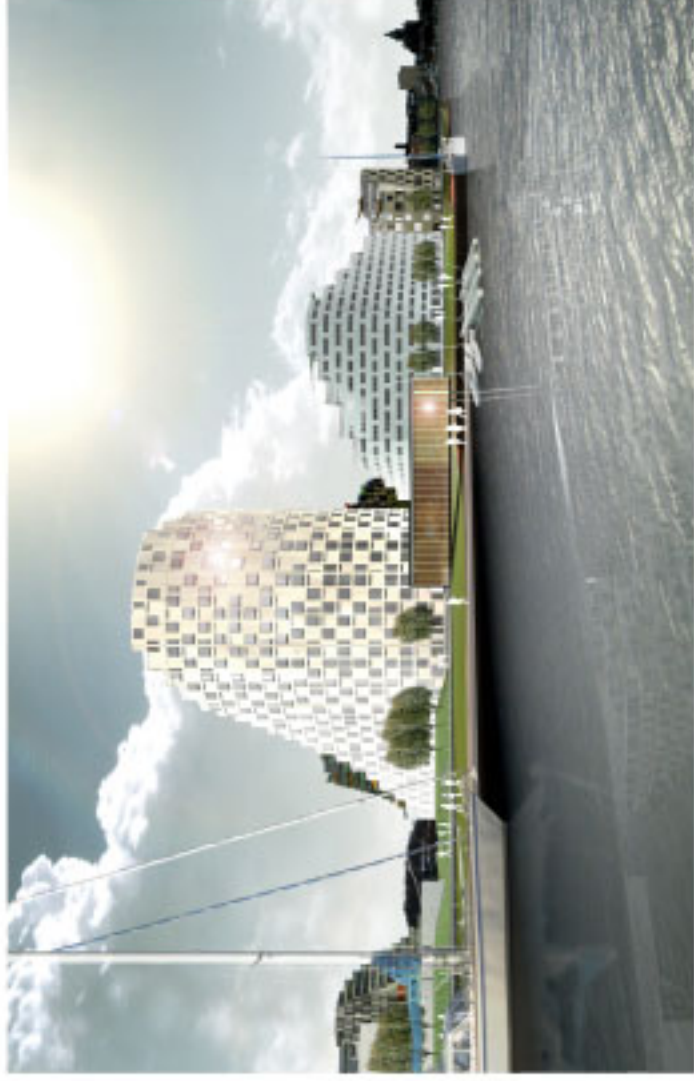
ALUEJULKEISIVU POUKOISEEN 1:1000

ALUEJULKEISIVU LÄNTIEN 1:1000

NÄKYMÄ KADULTA

NÄKYMÄ KÖRNÄLÄSTEN SAUNTAPISTOSTA

NÄKYMÄ TERVASAARESTA

NÄKYMÄ KAUKOKESKIRKUNNALLTA

EHDOTUKSEN "TROPATION" SELOSTUS

LÄHTÖKOHDAT

Hanasaari on tilaisuus, jota ei kannata jättää käyttämättä. Hanasaaren alue on erinomainen mahdollisuus rakentaa oikeaa, elävää ja urbaania Helsingiä. Alueesta muodostuu kantakaupungin perinteisten merellisten kaupunginosien jatke ja yhdistävä tekijä "vanhan Helsingin" ja uusien Kalasataman alueiden välillä. Hanasaaresta muodostuu omaleimainen kokonaisuus, joka monipuolistaa kantakaupungin asuntotarjontaa ja toimii läheläukauksena uusille ja uudenaikaisille pääkaupungin keskeisille alueille.

SATAMAYMPÄRISTÖ

Alueen tärkeimmät julkiset kaupunkitilat sijaitsevat veden äärellä alueen molemmin puolin. Keskele jäävää korttelialuetta halkovat katutilat muodostavat erilaisia vaihtoehtoisia reittejä alueen läpi. Alueen rajaamat kaksi suurta satama-allasta saavat eriluonteiset rannat varrelleen.

LUOTEISRANTA

Sörnäisten rantapuiston vastaisesta rannasta muodostetaan puistomainen venelaitureiden ja nurmikenttien alue. Tila on suojainen ja liittyy osaksi suunniteltua Sörnäisten rantapuistoa. Muokatun rannan äärellä on ravintoloiden terasseja. Viimeistellyt nurmialueet houkuttelevat piknikille. Venesatama luo positiivista, Helsingille ominaista tunnelmaa. Nurmikkoiset rinteet laskevat alueen perustasosta (+3.00) rantaviivaa (+1.00) kohti. Iltauringossa kylpevä luoteisranta on houkutteleva iltakävelyn kohde itäisen kantakaupungin alueella asuville.

KAAKKOISRANTA

Suuripiirteinen ja urbaani kaakkoisranta toimii puskurina merelle. Liikenneväylät ja istutuskaistat luovat laiturista näyttävän ja kaupunkimaisen rantabulevardin. Kolmion muotoiset puistot levittävät bulevardin tilaa sisälle korttelirakenteeseen ja avaavat näkymiä niemen keskelle ja sen läpi. Katajanokka ja Uspenskin katedraali nousevat horisontissa bulevardin päätteeksi.

LOUNAISRANTA

Lounaisrantaan sijoitetaan toiminnallista vapaa-ajan ympäristöä. Rannan kärkeen rakennetaan uimala, joko suodatettua merivettä tai makeaa vettä käyttäen. Talvella allas muuttuu kätevästi luistinradaksi katsomoinen. Keinotekoinen hiekkaranta toimii uimalan rinnalla intohimoisia auringonpalvoja ja

lapsiperheitä varten. Alueen lounaiskärkeen sijoitetussa huoltorakennuksessa toimii myös kahvila ja uimalan valvontayksikkö.

Lounaisrannan pohjoispäätyyn on sijoitettu va-raus kävelysillalle. Silta edistäisi merkittävästi uusien alueiden liittymistä keskustaan. Läpikulkeva kävelyliikenne parantaisi ympäristön laatua myös Merihaan puolella.

UMPIKORTTELIT

Asuminen, vapaa-aika, toimistovaltainen työ ja ka-tuelämä kohtaavat aidosti kaupunkimaisella inten-siteetillä vain umpinaisissa kaupunkikortteleissa. Viime aikoina umpikorttelit on koettu pimeiksi ja tunkkaisiksi. Rakentamisen vastaus on ollut esi-kaupunkimaista vaikutelmaa luova avattu kortteli. Ehdotettu korttelityyppi pyrkii vastaamaan umpi-kortteleiden sisältämiin ongelmiin.

Rakennusten osien kerroskorkeudet vaihtelevat kahdesta kahteenkymmeneen. Korkeimmillaan korttelit ovat rannoilla. Katutilat tiivistyvät siirryt-ässä rannoilta alueen keskelle. Samalla korttelit madaltuvat ja tunnelma muuttuu suojaiseksi ja in-tiimiksi verrattuna rantojen näyttävästi nousevaan profiiliin. Voimakkaasta korkeusvaihtelusta muodostuu alueelle omaleimainen, kaukaa tunnistettava profiili.

Kortteleiden eri osissa toteutetaan asumisen eri muotoja. Matalat osat edustavat kaupunkirivi-talon tai kaupunkitalon typologioita, joilla on kiin-teä yhteys ja virkistävä vaikutus katutilaan. Korke-ammille kerrostaloille siirryttäessä sovelletaan eri-laisia kerrostalotypologioita. Ylimmille asunnoille rakennetaan kattoterassi. Korttelit sisältävät asun-toja yksioista aina monikerroksisiin edustusasun-toihin.

Strategisiin kohtiin katutasossa on sijoitettu lii-keiloja. Kilpailualueella oleva hyväkuntoinen toi-mistorakennus muutetaan lähipalvelurakennukseksi, jossa sijaitsee koulu, päiväkotii, sekä harrastustilo-ja. Satamalaitoksen tukikohtarakennus on sijoitet-tu alueen lounaiskärkeen. Rakennukseen on va-rattu tilat myös ravintola- tai kahvilayrittäjälle.

Suurkortteleiden muotoilussa on huomioitu asuntojen miellyttävä avautuminen ja valoisuus. Asuntokohtaiset parvekkeet muotoillaan ilmansuun-tien mukaan joko ulkoneviksi, laiturimaisiksi ra-kenteiksi tai rakennusmassoihin sisään vedetyiksi huonemaisiksi tiloiksi. Korkean asuinrakentamisen vaikutukset paloturvallisuuteen on huomioitu por-rashuoneiden sekä ulkotilojen suunnittelussa. Ti-kasautojen toiminta pelastustilanteissa on huomi-oitu mm. pysäköintikansien sijoituksissa.

NÄKYMÄT

Rakentamalla suurin määrä kerroksia rantaviivan läheisyyteen saadaan tulokseksi suuri määrä asun-toja erinomaisella merinäköalalla. Muotoilemalla kortteleita merelle päin avautuviksi, on saatu va-loisuutta korkeiden rakennusten välille. Samalla merinäköymät ulottuvat myös rakennetun alueen sisälle.

Korkeudeltaan vaihteleva räystäslinja avaa myös kortteleiden poikittaisia pitkiä näkymiä ulos alu-eelta. Samalla syntyvät korttelin sisäiset näköymät luovat intimitteettiä ja yhteisöllisyyden tunnetta. Korttelit muodostavat ylleen yhtenäisen, laaksomai-sen tilan, johon kattoterassit avautuvat. Näköymät katutilasta ovat vaihtelevia, yllätyksellisiä ja mie-lenkiintoisia.

LIIKENNE JA PYSÄKÖINTI

Alueelle saavutaan koillisesta. Pääväylänä toimii kaakkoisrannan suuntainen rantabulevardi. Kort-teleita kiertävät kadut luovat vaihtoehtoisia yhte-yksiä. Suurempaan kannenalaisen pysäköintilai-tokseen liittyvät kadut on rauhoitettu yksisuuntai-siksi. Lähes puolet pysäköinnistä on sijoitettu ka-tujen varsille kantakaupungin hengessä. Kahden korttelin pihatason alle on sijoitettu kannen alais-ta pysäköintiä.

Periaatteellisesti laitospysäköinnin osuus alueella olisi syytä pitää hieman ylimitoitettuna, koska ka-dunvarsipysäköinnin määrä kokonaisuudesta on suh-teellisen merkittävä. Vaihtoehtona on sijoittaa kol-mannen umpikorttelin alle 100 ap.

Kadunvarsipysäköintiä

375 AP

Pysäköinti kannen alla

360 AP

Yhteensä: 735 AP

KERROSALAT

Asuinkerrosalaa 92 500 m²

Liikekerrosalaa 1 500 m²

Koulu 3 000 m²

Huoltorakennuksia 200 m²

Yhteensä 97200m²

5 Kilpailun ratkaisu ja suositus jatkotoimenpiteiksi

Kilpailun ratkaisu

Palkintolautakunta totesi ehdotuksia vertailltuaan ehdotuksen "**Tropaion**" täyttävän parhaiten kilpailuohjelman tavoitteet ja päätti yksimielisesti asettaa sen ensimmäiselle sijalle. Muita ehdotuksia ei asetettu paremmuusjärjestykseen.

Suositus jatkotoimenpiteiksi

Palkintolautakunta esittää ehdotuksen "**Tropaion**" valitsemista Hanasaaren alueen asemakaavoituksen pohjaksi. Asemakaava laaditaan kaupunkisuunnitteluviraston johdolla yhteistyössä voittaneen ehdotuksen tekijän kanssa. Jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon palkintolautakunnan arvostelupöytäkirjassa esittämä kritiikki ja kehitystarpeet.

6 Pöytäkirjan allekirjoitus

Helsingissä 10.4.2007

Tuomas Heijärvi
Virastopäällikkö
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Seppo Olli
Kaupunginkamreeri
Talous- ja suunnittelukeskus

Mikael Nordqvist
Osastopäällikkö
Kiinteistövirasto

Anneli Lahti
Asemakaavapäällikkö
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Mikael Sundman
Projektipäällikkö
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Antti Mäkinen
Projektinjohtaja
Helsingin Satama

Jyrki Tasa
Arkkitehti
Kilpailijoiden nimeämä jäsen

Tuomas Hakala
Kilpailun sihteeri
Kaupunkisuunnitteluvirasto

7 Nimikuorten avaaminen

Arvostelupöytäkirjan avaamisen jälkeen avattiin kilpailuehdotusten nimikuoret. Ehdotusten tekijöiksi osoittautuivat seuraavat toimistot:

Kilpailun voittaja

Nimimerkki **“Tropaion”**

Tekijät:Arkkitehtitoimisto ALA Oy

Juho Grönholm
Antti Nousjoki
Janne Teräsvirta
Samuli Woolston

Avustajat:

Julia Hertell
Auvo Lindroos
Sami Mikonheimo
Aleksi Niemeläinen
Esa Mäkitalo

Liikennesuunnittelu:

WSP-Finland Oy
Jouni Ikäheimo

Muut ehdotukset

Nimimerkki **“Katupoika”**

Tekijät:Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy

Daniel Bruun, arkkitehti SAFA
Jussi Murole, arkkitehti SAFA
J-P Lehtinen, arkkitehti SAFA
Teemu Seppänen, arkkitehti yo
Matti Jääskö, arkkitehti yo
Tuomas Seppänen, arkkitehti SAFA
Miina Vuorinen, arkkitehti SAFA
Ulla Kuitunen, arkkitehti SAFA
Juuso Murole

Liikennesuunnittelu:

Pentti Murole prof.
WSP-Finland Oy

Nimimerkki **“Kukko ja kana”**

Tekijät:Arkkitehtitoimisto
Kouvo & Partanen

Sinikka Kouvo, arkkitehti SAFA
Erkki Partanen, arkkitehti SAFA

Avustajat:

Anna Heikinheimo, arkkitehti yo
Aino Partanen, opiskelija
Olli Kuikka, opiskelija

Nimimerkki **“Kirjava satama”**

Tekijät:ARK-House Arkkitehdit Oy

Markku Erholtz, arkkitehti SAFA
Hannu Huttunen, arkkitehti SAFA
Pentti Kareoja, arkkitehti SAFA

Avustajat:

Miina Kontuniemi, arkkitehti yo
Kimmo Roponen, arkkitehti SAFA

Nimimerkki **“Takaisin kaupunkiin”**

Tekijät:Arkkitehtuuritoimisto
Käpy ja Simo Paavilainen OY

Simo Paavilainen,
prof., arkkitehti SAFA
Käpy Paavilainen, arkkitehti SAFA
Ari Ahonen, arkkitehti yo

Mallinnokset:

Marko Pulli, arkkitehti SAFA

Tekijät

Kaupunkisuunnitteluvirasto, palkintolautakunta ja asiantuntijat

---

Nimike

HANASAAREN ASEMAKAAVALLINEN IDEAKILPAILU 3.11.2006 - 13.2.2007,
ARVOSTELUPÖYTÄKIRJA

Sarjan nimike

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja

Sarjanumero	2007:7	Julkaisu-aika	12.4.2007
Sivuja	62	Liitteitä	0
ISBN	952-473-883-5 (nid.) 952-473-884-2 (PDF)	ISSN	0787-9024
Kieli koko teos	FIN	Yhteenveto	FIN

Tiivistelmä

Hanasaaren asemakaavallinen ideakilpailu 3.11.2006 - 13.2.2007,

Arvostelupöytäkirja

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto järjesti Hanasaaren kärjestä asemakaavallisen ideakilpailun, joka järjestettiin kutsukilpailuna. Kilpailun tavoitteena oli löytää maankäytöllinen ratkaisu monipuoliselle ja korkeatasoiselle asumiselle ja virkistykselle Hanasaaren niemekkeellä. Kilpailun tuloksen perusteella pyritään laatimaan asemakaava tälle alueelle niin, että se voidaan käsitellä jo Sörnäisten ja Hermanninrannan osayleiskaavaehdotuksen käsittelyn yhteydessä.

Asiasanat

HELSINKI, HANASAARI

Sarjassa aikaisemmin julkaistu:

- 2007:1 Kaupunkisuunnitteluviraston
toimintasuunnitelma 2007–
2009, Toiminnan perusta ja
keskeiset tehtävät
- 2007:2 Liikenteen kehitys Helsingissä
2006
- 2007:3 Maunula – Arjen kestävä
arkkitehtuuria
- 2007:4 Lähiöprojektin
toimintakertomus 2006
- 2007:5 Helsingiläinen kerrostalopiha
- 2007:6 Matosaaren
puutarhahistoriallinen selvitys
ja alueen kehittämistavoitteet